EUGEN GOLANT • JOHANNES KÄIS

JÄIBIKS ÕPETAJALE

RK „PEDAGOOGILINE KIRJANDUS" 1945

E. GOLANT JA JOH. KÄIS

ABIKS ÕPETAJALE

ÜK(b)P KK, NSVL RKN-i, VNFSV RKN-i JA ENSV RKN-i
KOOLIALALISTE MÄÄRUSTE KOGU
1931—1944

RK
„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS"
TALLINN 1945

Sundeksemplar

Bibliotheca
Universitatis
Tartuensis
1945 : 0464
18683
A-15906

KOOSTAJAILT.

Kommunistlik Partei ja Nõukogude Valitsus pööravad erilist tähelepanu noorsoo kasvatamisele. ÜK(b)P KK, NSVL RKN, VNFSV RKN ja ENSV RKN on avaldanud rea määrusi, milledes antakse juhatusi kooli õppe-kasvatustöö sisu, organisatsiooni ja metoodika küsimustes. Kõik need määrused peavad kujunema ka eesti nõukogude kooli töö aluseks. Eesrindlikul õpetajal olgu nad alati käepärast mitte ainult teatmete hankimiseks, vaid ka nende põhjaliku tundmaõppimise otstarbel.

Käesolev kogu tahab olla abiks õpetajaile tähtsamate määruste kasutamisel.

Kogu ei sisalda kõiki määrusi ja mõned neist on toodud lühendatult. Koostajad püüdsid vältida kogu ülekoormamist, et seega hõlbustada ta kasutamist. Lühendused aga puudutavad peamiselt organisatsioonilisi korraldusi, mis pole nüüd enam aktuaalsed õppe- ja kasvatustöö taseme tõstmise seisukohalt.

Kogu sisaldab ka ÜLKNÜ XII pleenumi määruse töö kohta koolis.

Materjalid on toodud kronoloogilises järjekorras.

ALG- JA KESKKOOLIST.

ÜK(b)P KK 5. septembri 1931. a. määrusest.

Teostades Kommunistliku Partei programmi, mille järgi „kool peab olema mitte ainult kommunismi põhimõtete elluviijaks üldiselt, vaid ka proletariaadi ideelise ja organisatsioonilise kasvatusliku mõju teostajaks töötavate masside poolproletaarsetele ja mitteproletaarsetele kihtidele, eesmärgiga kasvatada sugupõlve, kes on suuteline lõplikult kehistama kommunismi" [ÜK(b)P programm], — on proletaarne riik saavutanud määratut edu koolivõrgu laiendamisel ja kooli ümberehitamisel. Alg- ja keskkoolis õpilaste arv on tõusnud 7,8 miljonilt 1914. a. 20 miljonile 1931. a. [36 milj. 1941. a.]. Põhjalikult on muutunud kooli sotsiaalne koostis: tööliste ja maal töötajate laiemate masside lapsed, kellel varem polnud võimalust koolis õppida, osutuvad nüüd kooli põhimiseks kontingendiks. Emakeelne õpetus haarab Nõukogude Liidu kultuuriliselt kõige enam mahajäänud rahvaid ja teostub 70-s keeles.

Põhimõtteliselt on muutunud kogu koolitöö sisu.

Nõukogude kool, seades oma ülesandeks „ette valmistada igakülgselt arenenud kommunistliku ühiskonna liikmeid", annab lastele võrratult laiema ühiskondlik-poliitilise silmaringi ja üldise arenemise kui ennerevolutsiooni-aegne kodanlik kool. Viimastel aastatel on tõusnud laste üldhariduslik tase nõukogude koolis.

Eriti märgatavaid tulemusi on kool saavutanud pärast XVI Parteikongressi ajaloolist otsust üldise alghariduse kehistamise kohta. Ainult viimase aastaga on alg- ja keskkoolis õppijate arv tõusnud 13,5 miljonilt 20 miljonile. Peale selle on VTÕ koolides ja tehnikumides 1,4 miljonit õpilast.

Kõrvuti otsustavate sammudega kooliealiste laste sundusliku õpetuse teostamisel on kool märgatavalt jõudnud edasi kooliõpetuse sidumisel tootva tööga ja ühiskondliku tege-

vusega, millega on pandud alus kooli ümberehitamiseks polütehnismi baasil.

Töökodade arvu suurenemine, kuigi need arvult ei ole küllaldased ja tehniliselt on veel nõrgalt sisustatud, koos teoksil oleva koolide kinnistamisega tehaste, sovhooside, masina-traktorijaamade ja kolhooside juurde, lubab üha laiemalt ja kiirenevalt arendada kooli polütehniseerimist.

Ometi, vaatamata kõikidele nendele saavutustele KK konstateerib, et nõukogude kool kaugeltki veel ei vasta nendele määratu suurtele nõudmistele, mida esitab temale sotsialistliku ülesehituse praegune etapp. KK arvab, et kooli põhimiseks puuduseks antud momendil on see, et kooliõpetus ei anna vajalikul hulgal üldhariduslikke teadmisi ja puudulikult lahendab ülesande ette valmistada tehnikumide ja kõrgema kooli jaoks täiesti kirjaoskajaid inimesi, kes hästi oleksid omandanud teaduste põhialused (füüsika, keemia, matemaatika, emakeel, maateadus jt.). Seetõttu kooli polütehniseerimine paljudel juhtudel omandab formaalse iseloomu ega valmista ette lapsi kui igakülgselt arenenud sotsialismi ehitajaid, kes seoksid teooria praktikaga ja valitseksid tehnikat.

Igasugune katse lahti kiskuda kooli polütehniseerimist teaduste, eriti füüsika, keemia ja matemaatika süstemaatilisest ja kindlast omandamisest, milliste õpetamine peab toimuma täpselt kindlaks määratud ja hoolikalt välja töötatud õppekavade ja õppeplaanide alusel täiesti kindlate tunniplaanide järgi, on polütehnilise kooli ideede kõige jämedam moonutamine. „Kommunistiks võib saada vaid siis, kui rikastad oma mälu kõikide nende varade teadmisega, mida inimkond on välja töötanud" (Lenin, venekeelse väljaande k. XXV, lk. 388).

KK paneb ette võtta kooli edaspidise töö aluseks Lenini poolt veel 1920. aastal antud juhised. Rõhutades, et polütehniseerimise küsimusi ei tohi mõista abstraktselt, et neid küsimusi tuleb lahendada tihedas seoses partei ees seisvate konkreetsete ülesannetega. Lenin näitas,[1] et on vaja:

„1) Vältida varajast spetsialiseerumist, välja töötada sellekohane instruktsioon.

---

[1] Lenini märkused N. K. Krupskaja teesiste kohta polütehnilisest haridusest.

2) Laiendada kõigis tehnilistes kutsekoolides üldharidus-likke aineid.

3) Vaieldamatuks ülesandeks võtta kohene üleminek polütehnilisele haridusele, või õigemini — praegu võimalike, polütehnilisele haridusele suunduvate korralduste viivitamatu teostamine.

Laudseppi ja lukusseppi me vajame kohe. Ilmtingimata. Kõik peavad saama laudseppadeks, lukusseppadeks jne., kuid teatava üldharidusliku ja polütehnilise miinimumi lisandamisega."

„Teise astme koolide (12—17), õigemini teise astme kõrgemate klasside, ülesandeks on anda täielikult oma eriala tundvat, suutelist meistriks saama ja asendama tegelikult ettevalmistunud laudseppa, puuseppa, lukusseppa jne., aga sel tingimusel, et see „käsitööline" omaks laia üldhariduse (tunneks vähemalt nii- ja niisuguste teaduste põhialuseid; täpselt näidata, mida nimelt), oleks kommunist (täpselt näidata, mida peab teadma), omaks polütehnilist silmaringi ja tunneks polütehnilise hariduse algmeid, põhialuseid.

N i m e l t:

a) põhimõisted elektrist (täpselt kindlaks määrata, millised);

b) elektri kasutamisest mehaanilises tööstuses;

c) sama — keemiatööstuses;

d) sama — VNFSV elektrifitseerimise plaanist;

e) külastaks vähemalt 1—3 korda elektrijaama, tehast, sovhoosi;

f) tunneks see- ja seesuguseid agronoomia põhialuseid jne., oleks üksikasjalikult läbi töötanud teadmiste miinimumi."

Kõigest sellest lähtudes ÜK(b)P KK määrab:

Kooli põhimised ülesanded.

Ette panna liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidele kohe organiseerida õppekavade teaduslik-marksistlikku läbitöötamist, kindlustades nendes täpselt piiritletud süstematiseeritud teadmiste ringi (emakeel, matemaatika, füüsika, keemia, maateadus, ajalugu), selle arvestusega, et 1. jaanuarist 1932 alustada õppetööd ümbertöötatud õppekavade järgi.

Ühtaegu õppekavade ümbertöötamisega peavad hariduse rahvakomissariaadid tarvitusele võtma abinõud, mis kindlus-

taksid tegeliku võimaluse õpetamiseks uute õppekavade järgi (õpetajate instrueerimine, vastavate juhiste väljaandmine jne.).

Rakendades nõukogude koolis mitmesuguseid uusi õppemeetodeid, mis võiksid soodustada algatus- ja teovõimeliste sotsialistliku ülesehitustöö tegijate kasvatamist, on vaja pidada otsustavat võitlust kergemeelse metoodilise prožektöörluse vastu, eelnevalt praktikas läbi proovimata meetodite massilise levitamise vastu, mis eriti eredalt viimasel ajal on ilmnenud nn. „projektide meetodi" rakendamises. Antileninlikust „kooli väljasuremise" teooriast tuletatud katsed võtta kogu kooli töö aluseks nn. „projektide meetod" faktiliselt viisid koolide lagunemiseni.

KK kohustab liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaate kohe organiseerima ja tõstma vajalikule kõrgusele teaduslikku uurimistööd, selleks kaasa tõmbama parimaid parteilisi jõude ja seda ümber korraldama valjult marksistlikel-leninlikel alustel.

Lähtudes sellest, et kommunistliku kasvatuse koostisosaks osutub polütehniline õpetus, mis peab andma õpilastele „teaduste alused", tutvustama õpilasi „nii teoorias kui ka praktikas tootmise kõigi tähtsamate harudega", teostama „õpetuse ja tootva töö tihedat sidet", — ette panna liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidele 1931. a. kestel luua koolide juures töökodade ja töötubade tihe võrk, ühendades seda tööd koolide kinnistamisega käitiste, sovhooside, MTJ-de ja kolhooside juurde lepingute alusel.

Õpetuse ühendamist tootva tööga tuleb teostada niisugusel alusel, et õpilaste ühiskondlik-tootev töö alluks kooli õpetuse ja kasvatuse eesmärkidele...

Sotsialismi perioodil, mil proletariaat teostab klasside lõplikku hävitamist terava klassivõitluse tingimustes, omandab erakorralise tähtsuse kindlailmeline kommunistlik kasvatus nõukogude koolis ja võitluse tugevdamine igasuguste katsete vastu külge pookida nõukogude kooli lastele antiproletaarse ideoloogia elemente.

Sellega seoses paneb KK partei organisatsioonidele ette tugevdada kooli juhtimist ja võtta vahetu järelevalve alla ühiskondlik-poliitiliste distsipliinide õpetamise seisukord seitsmeaastastes koolides, pedagoogilistes tehnikumides ja pedagoogilistes kõrgemates õppeasutistes.

Kinnitades vajadust tähtajaks teostada KK 25. juuli 1930 määrus üldise sundusliku alghariduse kohta, Keskkomitee, eesmärgiga kiireimalt teostada partei programmi nõudmisi üldise ja polütehnilise hariduse kohta kõikidele lastele ja noorsoole kuni 17. aastani, kohustab NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu välja töötama *üldise sundusliku seitsmeaastase hariduse* plaani.

Kooli metoodilise juhtimise parandamine.

Märkides kaadrite ja kooli metoodilise juhtimise organisatsioonide ebarahuldavat seisukorda rahvahariduse organites, KK kohustab Kultuur-propaganda osakonda koos hariduse rahvakomissariaatidega ja rahvuslike kommunistlike parteide kultuur-propaganda osakondadega ühe kuu vältel välja töötama korraldused, mis vajalikud marksistlik-leninlike kaadrite ettevalmistamiseks metoodiliseks tööks rahvahariduse osakondades, ja tugevdama metoodilise juhtimise juhtivaid lülisid partei parimate teoreetiliste ja pedagoogiliste jõududega.

Märkides teaduslike uurimisasutiste tunduvat eemalejäämist pedagoogika alal kooli praktilistest ülesannetest, ÜK(b)P KK kohustab liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaate koondama vastavate teaduslike uurimisinstituutide töö peamiselt kooli, eriti polütehniseerimise alal töötajate poolt kogutud kogemuste uurimisele ja üldistamisele.

Kohustada liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaate võtma haridus-organite süsteemi, alates rajoonilülidest, instruktorite instituut, kes annaksid pidevat praktilist abi õpetajale tema igapäevases koolitöös. Instruktorid komplekteerida kogenud õpetajaist, kes hästi tunnevad kooli ja tema ülesandeid, arvestades mitte vähem kui kaks rajooni kohta. Kohustada kõiki kommuniste, kes on juhtivas töös rahvahariduse alal, lühima aja vältel tundma õppima koolitöö metoodilist külge . . .

Kooli valitsemine ja juhtimine.

Märkides liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatide viimaste aastate saavutusi kogu oma organisatsioonilise töö ümberehitamisel, partei KK rõhutab, et koolitöö kvali-

teedi parandamine pole võimalik, ilma et hariduse rahvakomissariaadi organid otsustavalt tõstaksid kooli juhtimistöö kvaliteeti, kiireimalt üle läheksid operatiivsele, konkreetsele ja diferentseeritud juhtimisele, arvestades üksikute oblastite ja rajoonide majanduslikku ja poliitilist tähtsust, rahvuslikke erinevusi jne.. kindlaks määrates rahvahariduse kõikides lülides valju, ebapersonaalsust vältiva vastutuse kätteusaldatud töö eest. KK nõuab rahvahariduse kõikidelt organitelt uuesuunalist tööd ja juhtimist vastavalt suurenenud nõudmistele, milliseid esitab koolile rahvamajanduse sotsialistlik taastamine.

KK paneb liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidele ette otsustavalt ümber korraldada rahvahariduse organite juhtimise praktika, kujundades seda tõesti operatiivseks ja diferentseerituks, koondades tähelepanu tähtsaimatele tööstusrajoonidele (metall, süsi, nafta jne.), sovhoosidele, MTJ-le, täielikult kollektiviseerunud rajoonidele ja uutele ehitustele. Kõrvaldada „tasalülitav" suhtumine jõudude ja vahendite jaotamisse, kontsentreerides neid kõigepealt sotsialistliku ülesehitustöö juhtivatel aladel.

Liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidel kindlustada kooli üksikjuhtimise elluviimine. Ametiühingulistel organisatsioonidel anda sel alal vajalikku abi rahvahariduse organitele.

Organiseerides praktilist abi õpetajaile nende töös, liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaadid peavad tõstma õpetajaskonna vastutust koolitöö kvaliteedi eest, esile tõstes ja ergutades ustavaid ja oma tööd tundvaid õpetajaid.

Laste omavalitsuse organite tööd koolis korraldada selliselt, et see oleks peamiselt suunatud õppetöö taseme tõstmisele ja teadliku distsipliini tugevdamisele koolis.

KK leiab, et käesoleva määrusega seatud ülesannete edukaks teostamiseks liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidel tuleb pidada otsustavat võitlust rahvahariduse organites nende elementidega, kes tõrguvad suunamast koolitööd käesoleva määrusega näidatud sihis, ja õppetöö taseme tõstmise asemel kas harrastavad pahempoolset sõnadetegemist või kisuvad tagasi kodanliku kooli poole.

KK rõhutab kooli suurenevat tähtsust ja osa sotsialistlikus ülesehitustöös, KK kohustab kõiki organisatsioone pidama süstemaatilist ja lakkamatut võitlust partei polii-

tika oportunistlike ja antileninlike moonutuste vastu kooli-töö alal. Edu võitluses peamise hädaohuga polütehnilise kooli ülesehitamisel — partei poliitika parempoolsete oportunistlike moonutustega, mis viivad keeldumisele kooli polütehniseerimisest, katsetele säilitada vana suulist kooli, teoreetilise õpetuse lahutusele praktikast — eeldab võitluse tugevdamist pahempoolsete oportunistlike moonutustega, teooriatega „kooli väljasuremisest" ja õpetaja osa vähenemisest.

KK juhib kõikide parteiorganisatsioonide tähelepanu vajadusele otsustavalt suurendada tähelepanu massilisele koolile, õpetaja tööle ja kooli igapäevase konkreetse juhtimise tugevdamisele.

PIONEERIDE ORGANISATSIOONI TÖÖST.

Pioneeride organisatsiooni 10-ndaks aastapäevaks.

ÜK(b)P KK 21. aprilli 1932. a. määrusest.

Proletaarse riigi viimaste aastate saavutused sotsialistliku ülesehitustöö alal, NSV Liidu tööliste ja kolhoosnikute kultuurne tõus ja heaolu pidev kasvamine on kindlustanud laste seisukorra ja nende keskel tehtava töö paranemise.

Pioneeride organisatsioon, mis osutub laste massiliseks poliitiliseks organisatsiooniks, millel on suur tähtsus kasvava põlvkonna kommunistlikus kasvatuses, on oma kümneaastase tegutsemise vältel saavutanud märgatavat edu.

Miljonid lapsed on partei ja kommunistliku noorsooühingu juhtimisel lülitunud pioneerliikumise kaudu uude ühiskondlikku ellu, on laiendanud oma ühiskondlik-poliitilist silmaringi ja on astunud teadlike ja aktiivsete sotsialismi ehitajate ridadesse.

Ometi pioneeride organisatsioon pole veel küllaldaselt arendanud tööd laste kommunistlikus kasvatuses.

Pioneeride töö kõige nõrgemaks kohaks osutub see, et käesoleva ajani laste määratu aktiivsus pole küllaldasel määral suunatud laste kommunistliku liikumise tähtsaimale ülesandele, mis käesoleval ajal seisneb võitluses õppetöö kvaliteedi eest koolis, „teaduste põhialuste" omandamise eest, teadliku distsipliini tugevdamise eest laste keskel ja eriti koolis, ilma milleta pole mõeldav kommunistliku

ühiskonna ülesehitajate ettevalmistamine kasvavatest põlvkondadest.

Leninlik Kommunistlik Noorsooühing kui pioneeride organisatsiooni vahetu juhtija oma tegelikus igapäevases töös juhib teda väga puudulikult ja pühendab liiga vähe tähelepanu ta tööle.

Liiduvabariikide hariduse ja tervishoiu rahvakomissariaadid ja nende kohalikud organid hoopis puudulikult abistavad Kommunistlikku Noorsooühingut pioneeride organisatsiooni tugevdamisel, ametiühingud aga ja ühiskondlikud proletaarsed massorganisatsioonid („Laste Sõbrad", „Punane Rist", „Proletaarse Turismi Ühing" jne.) ei tööta küllalt tähelepanelikult ja hoolikalt pioneersalkade töö arendamiseks vajalike tingimuste loomisel.

ÜK(b)P KK peab ebarahuldavaks füüsilise kultuuri nõukogude, ametiühingute ja vabatahtlike ühingute tööd laste tervishoidlike tingimuste parandamise alal (laste tervisekaitse, sport, laagrid jne.).

Eriti mitterahuldavaks tuleb tunnistada Kommunistliku Noorsooühingu, ametiühingute ja rahvahariduse organite tööd laste kommunistliku liikumise juhtivate kaadrite ettevalmistamise ja täiendamise alal, mistõttu pioneeride organisatsioon kaugeltki pole kindlustatud vajalike ja tarvilikul määral ettevalmistatud praktiliste töötajate kaadritega.

Kohalike parteiorganisatsioonide tööd pioneeride liikumise juhtimise alal tuleb lugeda täiesti puudulikuks.

ÜK(b)P KK leiab, et pioneeride organisatsiooni kümnenda aastapäeva pühitsemine peab kujunema kõikide töötajate laiaulatuslikuks massiliseks kampaaniaks võrsuva põlvkonna kommunistliku kasvatuse tugevdamisel.

Heaks kiites ÜLKNÜ KK otsuse pioneeride organisatsiooni kümnenda aastapäeva tähistamise kohta 23. maist kuni 1. juulini 1932, ÜK(b)P KK määrab:

1. Pioneeride organisatsiooni tähelepanu keskpunkti asetada ülesanne välja töötada sotsialistlik suhtumine õpetusse, töösse ja ühiskondlik-praktilisse tegevusse nii pioneeride endi ridades kui ka laste hulgas. Saavutada niisugune olukord, et „iga pioneer" alati ja kõikjal — koolis, kodus, tänaval, pioneeride klubis, pioneeride laagrites jne. oleks tõepoolest „kõigile lastele eeskujuks".

KK mõistab otsustavalt hukka asetleidnud parempoolsed oportunistlikud katsed pioneeride liikumise likvideerimiseks ta „liitmise kaudu kooliga", samuti ka pahempoolsed moonutused, mis propageerivad kooli ülesannete üleandmist pioneeride liikumisele, mis otseselt kajastab antileninlikku teooriat „kooli väljasuremise" kohta.

Leninlik Kommunistlik Noorsooühing, võttes oma töö aluseks laste massides Keskkomitee direktiivi kooli kohta, peab lühimatel tähtaegadel organiseerima selle praeguses ajajärgus keskse ülesande ümber laste eneste aktiivsuse.

Noorte pioneeride salkade töö ühiskondliku sisu otsustavat ümberehitust tuleb arendada niisuguses suunas, et keskse asendi selles omaks laste eneste poolt Kommunistliku Noorsooühingu juhtimisel ja tihedaimas seoses kooli organisatsioonidega ja rahvahariduse organitega organiseeritav võitlus õppetöö taseme eest, teadliku distsipliini eest, polütehnismi eest koolis, laste kehakultuuri eest, laste puhkeaja õige organiseerimise eest ja laste masside kommunistliku kasvatustöö üldise tõstmise eest, et vastu töötada igasugustele katsetele poetada laste keskele proletariaadile võõrast ideoloogiat.

Lühikese ajaga on vaja saavutada, et igal kooliõpilasel muutuks „auasjaks" õppeülesannete, ühiskondlik-praktilise töö ülesannete ja kooli sisekorra eeskirjade teadlik, kohusetundlik, hoolikas ja täpne täitmine.

2. Võitlus terve järelkasvu eest peab olema igapäevaseks hooleks nõukogudel ja proletaarse riigi kõigil organitel, ametiühingutel ja kommunistlikul noorsooühingul, kõigil ühiskondlikel organisatsioonidel (füüsilise kultuuri organisatsioonid, „Laste Sõbrad", „Punane Rist" jt.) ja kogu nõukogude ühiskonnal tervikuna. See ülesanne peab kujunema pioneeride organisatsiooni töö sisu üheks kõige tähtsamaks elemendiks.

Märkides parteiorganisatsioonide puudulikku tähelepanu tööle laste hulgas ÜK(b)P KK kohustab parteiorganisatsioone kõigiti tugevdama oma tööd sel alal.

Võitlust terve järelkasvu eest peab läbima Lenini juhatus, et „just temal, sellel noorusel, tuleb teostada kommunism, just temal seisavad veel ees võitlused kommunismi eest, ja ta peab need võitlused vastu võtma

tugevana, tervena, terasest närvidega ja raudsete musklitega".

Kinni pidades just sellest juhatusest peavad Kommunistlik Noorsooühing, hariduse rahvakomissariaadid, tervishoiu rahvakomissariaadid ja kehakultuuri nõukogud lühimatel tähtaegadel kindlustama spordi ja massilise tervenduse ja sõjalise kehakultuuri töö mitmesuguste vormide laiaulatuslikku teostamist laste hulgas. Seejuures on vaja otsustavalt arendada võitlust laste ülekoormamise vastu ühiskondlike kohustustega, kinni pidades Partei Keskkomitee, ÜLKNÜ KK direktiividest ning hariduse ja tervishoiu rahvakomissariaatide organite määrustest.

3. Kommunistlik Noorsooühing, hariduse ja tervishoiu rahvakomissariaatide organid, ametiühingud ja vabatahtlikud ühingud peavad selle ülesande täitmisel maksimaalselt laiendama kultuur-massilise töö kõiki vorme pioneeride ja kõikide laste hulgas, võideldes nende puhkuse ja jõudeaja õige korralduse eest (massilised vabaõhumängud, hommikune võimlemine, klubitöö, raadiovastuvõtjate ülesseadmine, kollektiivne kuulamine, elav-ajalehtede organiseerimine, teater, kino jne.). Koos sellega on vaja otsustavalt tugevdada kasvatustööd salgas ja tõsta pioneeride organisatsiooni ideelis-poliitilist taset, omistades erilist tähelepanu laste kasvatamisele internatsionalismi vaimus ja leppimatu võitluse vaimus natsionaalsete lahkhelidega, suurriigilise šovinismi ja kohaliku natsionalismi avaldustega laste ja täiskasvanute hulgas.

Kohustada Kommunistlikku Noorsooühingut organiseerima pioneeride salkades süstemaatilist poliitilist informatsiooni sotsialistliku ülesehituse ja klassivõitluse tähtsaimate küsimuste kohta niihästi NSV Liidus kui ka kogu maailmas.

Arendada esimese viisaastaku tulemuste ja teise viisaastaku perspektiivide laiaulatuslikku selgitamist lastele, samuti organiseerida pioneeridele ja kogu laste massidele süstemaatilist tutvustamist bolševistliku partei, leninliku komsomoli ajalooga, kangelaslike näidetega massilisest revolutsioonilisest liikumisest NSV Liidus ja rahvusvahelise töölisklassi revolutsioonilisest võitlusest.

Nende eesmärkide kohaselt võimalikult rohkem kaasa tõmmata vanu parteitegelasi, kommunistlikke noori, sõjast osa-

võtnuid, töökangelasi ja sotsialistliku ülesehituse lööktöölisi, kasutades mitmesuguseid kasvatustöö vorme (vestlused, jutustused, lugemised jne.).

Üheaegselt on vaja taotella igas pioneeride salgas ja lülis süstemaatilist töötamist raamatu kallal — ilukirjanduse, klassikute, moodsa populaarteadusliku lastekirjanduse kollektiivne ja individuaalne lugemine, loetu kriitiline arutamine, õpetajate konsulteerimine jne. Nende eesmärkide kohaselt on vaja läbi viia koolide raamatukogunduse põhjalik parandamine, ja lastekirjanduse väljaandmine tuleb tõsta vajalikule kõrgusele.

KK kohustab KK Kultuur-propaganda osakonda koos ÜLKNÜ KK-ga kuu aja jooksul välja töötama sel alal vajalikud erikorraldused ja esitama need Keskkomiteele kinnitamiseks.

Jätkates pioneeride organisatsiooni tervet kasvu linnas, maal ja rahvuslikes rajoonides töörahva laste arvel, pöörata peamist tähelepanu ta kindlustamisele, uustulnukate kasvatamisele, iga pioneersalga töö süvendamisele ja elustamisele, salga ja lüli organisatsioonilisele tugevdamisele.

4. Teha ülesandeks ÜLKNÜ Keskkomiteele välja töötada erikorraldused pioneeride organisatsioonide juhtimise tugevdamiseks, alates rakukesest ja lõpetades ÜLKNÜ Keskkomiteega, eriti tugevdades laste kommunistlike organisatsioonide rajoonibüroosid ja arendades massilist metoodilist tööd kogu organisatsioonis.

Teha ülesandeks ÜLKNÜ Keskkomiteele lähimal ajal välja töötada uus „Laste Kommunistlike organisatsioonide põhimäärus“ lastele arusaadaval kujul ja esitada see ÜK(b)P KK-le kinnitamiseks.

KK kiidab heaks ÜLKNÜ Keskkomitee määruse pioneeride organisatsiooni kaadrite tugevdamise kohta ja kohustab partei organisatsioone kindlustama laste kommunistliku liikumise juhtivate kaadrite väljavalikut, ettevalmistamist ja edasiharimist.

5. KK kohustab liiduvabariikide hariduse ja tervishoiu rahvakomissariaate, vabatahtlikke ühinguid, ametiühinguid ja kehakultuuri nõukogusid poolteisekuise tähtajaga välja töötama konkreetsed operatiivsed plaanid pioneerorganisatsioonide abistamiseks ja töö parandamiseks laste keskel üldiselt.

Liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidel töö ümber korraldada selliselt, et õpetajaskond alg- ja keskkoolides ikka rohkem ja rohkem võtaks vahetult ja tegelikult osa pioneeride organisatsioonide tööst.

Liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaatidel saavutada pööret laste meditsiinilis-sanitaarses teenindamises ja võitluses sanitaarse kirjaoskuse eest koolis.

6. Liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidel, kommunistlikul noorsooühingul ja ametiühingutel koos majanduslike rahvakomissariaatidega ja kaasa tõmmates vabatahtlikke ühinguid välja töötada plaan laste tehniliste jaamade ja ekskursiooni-turismibaaside arendamiseks, püüdes sinnapoole, et igas rajoonis oleks vähemalt üks jaam ja üks ekskursiooni-turismibaas.

7. Kohalikel organisatsioonidel koos Üleliidulise Kinofikatsiooni Peavalitsusega ja liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidega käima panna 1933. a. eri lasteklubide, kinode ja teatrite, kunstilise kasvatuse majade, laste kultuuri- ja puhkeparkide ehitamine niisuguse arvestusega, et nende üritustega esimeses järjekorras haarata tähtsamaid tööstuslikke keskusi, uus-ehitusi, kõige enam mahajäänud rahvuslikke rajoone ja tähtsamaid, täielikult kollektiviseerunud rajoone.

8. ÜAÜKN, Üleliidulist Kinofikatsiooni Peavalitsust ja liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaate kohustada eraldama kultuuriliste asutiste võrk (teatrid, kinod, sotsialistliku kultuuri majad jne.) laste teenindamiseks täpselt kindlaks määratud päevadel ja tundidel.

9. Liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidel kindlustada laste puhkeaja organiseeritud korraldamine, kasutades selleks otstarbeks koolivõrku ja püüdes saavutada, et kool osutaks maksimaalset tähelepanu laste kooliväliste ürituste laiaulatuslikule arendamisele.

10. KK kohustab liiduvabariikide tervishoiu rahvakomissariaate koos „Punase Risti" KK-ga, kehakultuuri nõukogudega ja Proletaarse Turismi Ühinguga kõigiti laiendama pioneeride ja kooliõpilaste kaasatõmbamist tervendavate üritustega, organiseerides laagreid, suvelaagreid, puhkekodusid, laste suusajaamasid, laste liuvälju ja laste turismi ning koondades pioneere ja kooliõpilasi nende ürituste ümber.

11. Kehakultuuri Kõrgemale Nõukogule teha ülesandeks laste kehakultuuritöö praktiline korraldamine ja ta kindlustamine erikaadritega (koolides, pioneerlaagrites jne.).

12. Liiduvabariikide hariduse ja tervishoiu rahvakomissariaatidel koos Kommunistliku Noorsooühingu Keskkomiteega kindlustada vanemate osavõtt lapsi haaravate tervendavate ettevõtete läbiviimisest mitte ainult koolide, vaid ka mitmesuguste vabatahtlike ühingute kaudu . . .

17. KK teeb partei komiteedele ülesandeks:

a) lähimal ajal kontrollida nende pioneerorganisatsioonide tööd, kes arendavad tegevust laste hulgas, määrates kindlaks abinõud laste kommunistliku kasvatustöö parandamiseks, ja esimeses järjekorras läbi viia seesugune kontrollimine kommunistlike noorte organisatsiooni töös;

b) saavutada kommunistide laiaulatuslikku kaasatõmbamist töösse lastega.

KK kohustab kõiki organisatsioone arendama kõike niisugust tööd maal mitte sugugi vähemal määral kui linnas.

ALG- JA KESKKOOLI ÕPPEKAVADEST JA REŽIIMIST.

ÜK(b)P KK määrus 25. augustist 1932.

ÜK(b)P KK konstateerib, et VNFSV alg- ja keskkoolis viimase aasta vältel, seoses üldise koolikohustuse kehtestamisega ja üleminekuga teaduste süstemaatilisele omandamisele kindlate õppeplaanide, õppekavade ja tunniplaanide alusel, on toimunud märgatav murrang. Ometi pole veel lõplikult kõrvaldatud kooli põhimine puudus, mis seisneb selles, „et kooliõpetus ei anna vajalikku hulka üldhariduslikke teadmisi ja lahendab ebarahuldavalt ülesannet ette valmistada tehnikumide ja kõrgemate koolide jaoks täiesti kirjaoskajaid inimesi, kes hästi valitseksid teaduste põhialuseid (füüsika, keemia, matemaatika, emakeel, maateadus jne.)". [ÜK(b)P määrus 5. septembrist 1931.]

Selle tähtsamateks põhjusteks osutuvad õppekavade puudulikkus (eriti kooli 2. kontsentri osas — 5., 6. ja 7. grupid), koolitöö meetodite mitterahuldav seisukord ja nõrk metoodiline juhtimine hariduse rahvakomissariaatide ja nende kohalike organite poolt, nõrk distsipliin koolis, mõnikord aga koguni — distsipliini ja korra täielik puudumine.

On vaja samuti märkida kooskõlastamise puudumist koolisüsteemi üksikute lülide vahel, mistõttu alg- ja keskkool väljalastavate kontingentide suuruselt ega teadmiste tasemelt ei lahenda rahuldavalt kaadrite ettevalmistamist tehnikumidesse, kõrgematesse tehnilistesse õppeasutistesse ja ülikoolidesse astumiseks.

ÜK(b)P KK määrab:

I. Õppekavadest.

Konstateerides, et pärast Keskkomitee 5. septembri 1931. a. otsust VNFSV Hariduse Rahvakomissariaadi alg- ja keskkooli õppekavad, eriti 1. astme kavad on märksa paranenud, on tõusnud kõrgemale tasemele teadmiste hulga ja õppematerjali süstemaatilisema järjestuse poolest, võrreldes eelmiste aastate õppekavadega, KK leiab, et neis siiski veel esinevad olulised puudused ja neid on vaja ümber töötada 5., 6. ja 7. õppeaastate osas.

Õppekavade põhimisteks puudusteks osutuvad:

a) *Õppekavade ülekoormamine õppematerjaliga,* mille tulemusena mitmed distsipliinid võetakse koolis läbi rutates, lapsed aga ei omanda kindlalt teadmisi ja oskusi (matemaatika alal — stereomeetria 7. grupis, kirjanduse alal — kavadesse on võetud teoseid, mis kättesaamatud õpilastele jne.).

b) *Seose puudulikkus või koguni täielik puudumine* üksikute õppekavade vahel, eriti matemaatika ja joonestamised, mida nõuab joonestamise õppekava 5. õppeaastal, kavade ja tööõpetuse kava vahel jne. (geomeetrilised teadmised, mida nõuab joonestamise õppekava 5. õppeaastal, antakse alles 6. õppeaastal, füüsika õppimine 5. 6. ja 7. õppeaastal pole kindlustatud matemaatiliste teadmiste ulatusega jne.).

c) *Põhimõtteliste vigade esinemine* mitmes õppekavas ja mõnede õppekavade koostajate lihtsustav-vulgariseeriv arusaamine oma ülesandest (puuduvad mõisted kiirendusest, tungist ja Newtoni seadustest füüsika kursuses, raku mõiste udusus bioloogia kursuses, kaardi lugemise puudulikkus maateaduse kursuses, üksikud poliitilised vead ühiskonnaõpetuse kursuses).

d) *Puudulik ajalooline käsitlus* ühiskondlike ainete õppekavades, mis väljendub selles, et neis äärmiselt nõrgalt antakse ettekujutus rahvaste ja riikide ajaloolisest minevikust, inimühiskonna arenemisest jne.

Oluliseks puuduseks osutub ka see, et pole veel välja töötatud ajaloo õppekavad.

Vastavalt sellele KK kohustab:

1. VNFSV Hariduse Rahvakomissariaati ümber töötama 1. jaanuariks 1933 alg- ja keskkooli õppekavad selliselt, et kindlustada teaduste põhialuste tõelist, kindlat ja süstemaatilist omandamist laste poolt, faktide tundmist ja oskust õiges kõnes, kirjas, matemaatilistes harjutustes jm.

2. Õppekavade ümbertöötamisel lähtuda järgmisest:

a) Läbi viia õppematerjali ümberpaigutus matemaatika, füüsika, keemia ja bioloogia õppekavades II kontsentri gruppidele, kooskõlastades nende kavade õppematerjali ulatus ja iseloom iga grupi laste vanuslike erinevustega. Ühtaegu sellega on vaja osaliselt kärpida II kontsentri õppekavu matemaatikas, füüsikas, bioloogias ja keemias, et ilmtingimata kindlustada iga teaduse põhialuste selget ja kindlat omandamist ja jäädvustamist.

b) Kõrvaldada praegu esinev puudulik seos II kontsentri matemaatika, füüsika ja keemia õppekavade vahel, samuti ka ajaloo, ühiskonnateaduse, kirjanduse ja keelte õppekavade vahel.

c) Arvestada vajadust kasutada õppetöös (harjutused vene keeles, matemaatikas, ühiskonnateaduses jne., laboratoorsed tööd füüsikas, keemias ja loodusteaduses) ainet sotsialistlikust ülesehitustööst, tagades lastele kättesaadava materjali hoolikat valikut.

d) Tunduvalt suurendada historismi elemente ühiskonnateaduse, keele ja kirjanduse, maateaduse õppekavades, illustreerides nende distsipliinide põhimisi peatükke ja teemasid vajaliku faktilise materjaliga, ajalooliste ekskurssidega ja võrdlustega.

e) Ette näha matemaatika tundide suurendamine, kujundades matemaatika kursus alg- ja keskkoolis selliselt, et kindlustada siirdumist tehnilise kutsehariduse järgmistele astmetele.

f) Füüsika õppekavades — juurde võtta puuduvad elemendid staatikast, mõiste tungist, Newtoni seadustest; bioloo-

gias — mõiste rakust ja organismi rakulisest ehitusest; keemias — on vajalik õppekava süstemaatilisem ülesehitus, mis arvestaks elementaarsete keemiliste mõistete kindlat omandamist; maateaduses — õppekava peab kindlustama kaardi, eriti NSV Liidu kaardi tundmist, samuti ka füüsilise geograafia põhimõistete, NSV Liidu füüsilise, loodusliku ja majandus-geograafia põhielementide tundmist niihästi tervikuna kui ka iga vabariigi, krai ja oblasti osas eraldi; maateaduse õppekavasse tuleb sisse võtta vajalikul määral teadmisi kapitalistlike maade geograafiast.

g) Tunnistada tarvilikuks, et keskkool kindlustaks igale lõpetajale ühe võõrkeele tundmise.

h) Märkides, vaatamata mõnesugusele paranemisele, emakeele ja ühiskonnaõpetuse õppekavade ja õpetuse ikka veel *mitterahuldavat seisundit*, ÜK(b)P KK paneb ette VNFSV Hariduse RK-le omistada erilist tähelepanu nende ainete õppekavade ümbertöötamisele ja nende õpetamise parandamisele.

Emakeele õppekava peab kindlustama tõelikult süstemaatilise ja täpselt piiritletud teadmiste ringi, samuti ka kindlate oskuste omandamise õiges lugemises, kirjutamises ja suulises kõnes, tuues õpilaste õppetöö praktikasse iseseisvad kirjalikud tööd, grammatilist analüüsi jm. niihästi klassis kui ka kodus.

i) Tunnistada tarvilikuks võtta ühiskonnaõpetuse, kirjanduse, keelte, maateaduse ja ajaloo õppekavadesse tähtsaimad teadmised NSV Liidu rahvaste rahvusliku kultuuri, nende kirjanduse, kunsti, ajaloolise arenemise alalt, samuti NSV Liidu piirkondade tundmise elemendid (looduslikud erinevused, tööstus, põllumajandus, sotsiaalökonoomiline arenemine jne.).

j) Omistades suurt tähtsust tööõpetuse organiseerimisele polütehnilises koolis tunnistada tarvilikuks ümber töötada tööõpetuse õppekavad selliselt, et kindlustada õpetuse tõelist seost tootva tööga ja „tähtsamate tootmisalade tundmaõppimist niihästi teoorias kui ka praktikas" [ÜK(b)P programm], võttes juhtnööriks Lenini juhatus, et polütehniline põhimõte „ei nõua *kõige* õpetamist, kuid nõuab nüüdisaegse tööstuse üldiste *põhialuste* õpetamist" (Lenini üleskirjutus Üleliidulise Kesk-Täitevkomitee VI koosseisu III istungjärgul 26.—27. septembril 1920 hariduse rahvakomissari ettekande puhul).

Sellest lähtudes on vaja kindlustada, nagu näitas Lenin, järgmised „polütehnilise hariduse alused": „põhimõisted elektrist", „elektri rakendamine mehaanilises tööstuses", „sama keemiatööstuses", „sama VNFSV elektrifitseerimise plaanist", „vähemalt 1—3 korda elektrijaama, tehase, sovhoosi külastamine", „teada nii- ja niisugused agronoomia *põhialused* jne. (üksikasjaliselt välja töötada teadmiste miinimum)".

Sellega seoses ja kõrvuti tuleb kindlustada keskkooli õpilastele põhitööriistade valitsemine ja oskuse omandamine puidu, metalli jne. töötlemisel.

II. Õppetöö organiseerimisest ja koolirežiimi kindlustamisest.

Märgitagu, et õppetöö organiseerimise suhtes pärast KK 5. septembri 1931. a. määrust on koolis loodud parem kord (kindlad tunniplaanid, rohkem täpsustatud õppetöö organisatsioon ja käik).

Ometi vaatamata KK viitele selles määruses, et ühtegi meetodit ei saa tunnistada põhimiseks ja universaalseks õppemeetodiks, koolide praktikas on levinud põhimisena nn. „laboratoorne-brigaadimeetod" (paljudes koolides see on muutunud universaalseks), millega on kaasunud alaliste ja kohustuslike brigaadide organiseerimine, mis on põhjustanud moonutusi õppetöö ebaisiklikuks muutumise näol, pedagoogi osa alandamist ja paljudel juhtudel iga õpilase individuaalse õpingu ignoreerimist.

ÜK(b)P KK paneb ette liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidele likvideerida laboratoorse-brigaadimeetodi moonutused, kooli õppeprotsess aga organiseerida järgmistel alustel:

a) Õppetöö organiseerimise põhivormiks alg- ja keskkoolis peab olema tund antud õpilaste grupiga (klassiga) täpselt kindlaks määratud tunniplaani järgi ja õpilaste kindla koosseisuga. See õppetöö vorm peab sisaldama õpetaja juhatusel grupilise, brigaadilise ja iga õpilase individuaalse töö mitmesuguste õppemeetodite rakendamisel. Seejuures tuleb kõigiti arendada õppetöö kollektiivseid vorme, praktiseerimata alaliste ja kohustuslike brigaadide organiseerimist.

b) Õpetaja on kohustatud süstemaatiliselt, järjekindlalt käsitlema tema poolt õpetatavat ainet, igal viisil õpetades

lapsi töötama õpiku ja raamatu järgi, täitma mitmesuguseid iseseisvaid kirjalikke töid, töötama kabinetis, laboratooriumis, õppetöökojas, ja laiaulatuslikult organiseerides kõrvuti nende põhivormidega mitmesuguste katsete ja riistade demonstreerimist, ekskursioone (tehasesse, muuseumi, põllule, metsa jne.); seejuures õpetaja peab igal viisil abistama lapsi, kui neil õppimisel raskusi tekib. On vaja süstemaatiliselt õpetada lapsi iseseisvalt töötama, laialdaselt praktiseerides mitmesuguseid tööülesandeid, neid kooskõlastades vastava kursuse omandamisega (ülesannete ja harjutuste lahendamine, mudelite valmistamine, töötamine laboratooriumis, herbaariumide kogumine, koolitalundi kasutamine õppeotstarbel jne.).

KK kohustab hariduse rahvakomissariaate ja nende organeid ilmtingimata kindlustama kooli kogu õppetöös õpetajaskonna juhtivat osa.

c) Koolitöö arvestuse aluseks tuleb võtta õpilaste teadmiste jooksev individuaalne, süstemaatiliselt läbiviidav õpilaste teadmiste hindamine. Õpetaja peab õppetöö protsessis tähelepanelikult tundma õppima iga õpilast. Sellise tundmaõppimise alusel on õpetaja kohustatud iga veerandaasta lõpul koostama iseloomustuse iga õpilase edukuse kohta antud aines. Igasugused keerukad skeemid ja vormid arvestuses ja aruandluses keelatakse.

Tunnistada tarvilikuks kontrollkatsete korraldamine aasta lõpul kõikidele õpilastele.

d) Kohustada Hariduse Rahvakomissariaati kiires korras välja töötama üksikute distsipliinide metoodika, samuti ka muude õppe-kasvatustöö viiside metoodika (näiteks töötamine laboratooriumis, käitises, koolitalundis), vastavalt õpilaste vanuslikele iseärasustele.

e) Paljudel juhtudel kooli administratsioon ja pedagoogid ei pööra tähelepanu koolikorra rikkumisele ega ilmuta initsiatiivi õpilaste teadliku distsipliini tugevdamiseks. Seepärast kohustada koolide juhatajaid ja pedagooge: korraldama järjekindlat kasvatustööd, võideldes koolikorda rikkuvate õpilaste eksimustega, kaasa tõmmates selleks ühiskondlikke organisatsioone, vanemaid, kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioone; korratuid õpilasi aga, kes käituvad huligaanselt ja solvavad õpetajaskonda, kes ei täida kooli administratsiooni ja pedagoogide korraldusi

ning purustavad koolirežiimi, kes rikuvad või raiskavad kooli varandust, — kõrvaldama koolist ilma õiguseta kooli astumiseks ühest kuni kolme aastani.

f) Teha ülesandeks hariduse rahvakomissariaatidele välja töötada süstemaatiliseks pedagoogiliseks propagandaks vajalikud korraldused, alustades viivitamatult populaarse pedagoogilise kirjanduse väljaandmist vanemate jaoks.

g) Kooli pedagoogilise töö efektiivsuse tõstmise eesmärgiga ja arvestades suurimat tähtsust, mida sel alal omab kooli varustamine selliste vajalike õppeabinõudega, nagu õppevahendid, kabinettide sisustus, õppetöökodade sisseseade ja muud õppeabinõud, välja töötada kahe kuu jooksul plaan alg- ja keskkooli õppevahendite (kaartide, gloobuste, näitlike tabelite jne.), loodusloo ja füüsika-matemaatika kabinettide sisustuse tootmise arendamiseks ja nendega koolide varustamiseks, samuti välja töötada standardplaan kooli töötubade ja töökodade sisustamiseks vastavate tööpinkidega, riistadega ja materjalidega, et luua polütehnilise kooli organiseerimiseks vajalik õppebaas.

Plaan nende õppevahendite tootmise laiendamiseks ja nendega koolide paremaks varustamiseks tuleb välja töötada sellise arvestusega, et juba 1932/1933. õppeaastal saavutada kogu koolitöö materiaalse õppebaasi märgatavat tõusu.

III. Õpetajate kaadritest.

1. Märkides, et viimaste aastate vältel on märgatavalt tõusnud õpetaja aktiivsus ja ta vastutus oma töö eest, ÜK(b)P KK kriipsutab alla õpetaja järjest suurenevat tähtsust lastele teaduste põhialuste õpetamisel, nendes teadliku distsipliini ja õpingusse ning töösse kommunistliku suhtumise kasvatamisel.

ÜK(b)P KK kohustab liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaate, nõukogude ja partei organisatsioone igal viisil kindlustama õpetajale vajalikud töötingimused vastutusrikaste ja auväärsete kohustuste edukaks täitmiseks Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu noorsoo õpetamisel ja kasvatamisel. Süstemaatiline töö õpetaja ideelis-poliitilise taseme, üldhariduse ja pedagoogilise meisterlikkuse tõstmiseks, KK ja NSVL RKN-i direktiivide vastuvaidlematu ja täpne täitmine õpetaja tööstustöölisega võrd-

sustamise kohta tema varustamisel toiduainetega ja tööstuskaupadega, töötasu õigeaegne väljamaksmine, hoolitsemine õpetaja korteri, perekonna ja puhkuse eest, tähelepanelik suhtumine tema igapäevastesse tarvidustesse — kõik see peab iseloomustama partei leninlikku õpetajasse-suhtumist väljendavate direktiivide tõelikku täitmist nõukogude ja parteiorganisatsioonide poolt.

2. Hariduse Rahvakomissariaadil määrata kindlaks täpne kord õpetajate ümberpaigutamiseks ja kohtadele määramiseks ja niisugune kaadrite jaotus kohtadel, mis kindlustaks kogenud õpetajate töö õiget kasutamist ja nende süstemaatilist abi noortele õpetajatele.

Ette panna kohalikele organitele mitte kiskuda õpetajat ühiskondlikule tööle koolitöö ja selleks valmistumise vältel (tundide ettevalmistamine, iseõppimine, osavõtt kursustest ja metoodilistest nõupidamistest jne.), kategooriliselt keelates õpetaja kasutamist mitmesuguste tehniliste ülesannete täitmiseks külanõukogu, rajooni täitevkomitee jne. töös.

3. Tunnistada tarvilikuks toimetada õpetajate laste vastuvõtmist tehnikumidesse, ülikoolidesse ja kõrgematesse tehnilistesse õppeasutistesse võrdsetel alustel töölistega.

4. Kirjastuskeskusel organiseerida 1. jaanuariks 1933 pedagoogidele üksikutel teadusaladel ja pedagoogilistes küsimustes kõige vajalikumate raamatute komplektide koostamist ja õpetajaile kättesaadava hinnaga laialisaatmist.

Hariduse Rahvakomissariaadil koos raamatukauplemise organisatsioonidega avaldada ühe kuu jooksul soodustatud tingimused raamatute ostmiseks ja kättesaamiseks õpetajaile.

5. Hariduse Rahvakomissariaadil võtta tarvitusele abinõud, et lühima tähtajaga organiseerida vajalikul viisil ja täies ulatuses õpetajate pedagoogilist ettevalmistust, koduja lühiajalist õpetust, pöörates erilist tähelepanu metoodika ja pedagoogilise töö vahendite käsitamise oskuse omandamisele (õppevahendite, riistade, kaartide, näitlike tabelite, kino, raadio jne. oskuslik kasutamine õppetöös).

Igal viisil laiendada praktikat õpetajate ergutamises ja premeerimises parimate töönäidete eest, samuti ka eesrindlike koolide ja õpetajate saavutuste arvestamist ja kasutamist juhtimises.

IV. Keskkooli vanematest gruppidest.

Eesmärgiga teostada partei programmi — „Tasuta ja sundusliku üldise ja polütehnilise (praktikas ja teoorias kõikide tähtsamate tootmisaladega tutvustava) hariduse läbiviimise kohta kõigile lastele mõlemast soost kuni 17 aastani" [ÜK(b)P programm], samuti ka eesmärgiga kiireimalt tõsta keskkooli õpilaste üldharidusliku ja polütehnilise ettevalmistuse taset, suurendada kõrgema kooli jaoks ettevalmistatud kontingente ja kõrvaldada vanuslik mittevastavus kesk- ja kõrgema kooli vahel, — alustada 1932/1933. õppeaastast seitsmeaastase polütehnilise kooli ümberkorraldamist kümneaastaseks.

Sellest lähtudes teha ülesandeks NSVL Rahvakomissaride Nõukogule kinnitada ühe kuu jooksul konkreetne plaan eeloleval õppeaastal seitsmeaastasele koolile järgnevate 8-ndate gruppide organiseerimiseks, kui esimene samm kümneaastase kooli suunas.

ALG- JA KESKKOOLI ÕPIKUTEST.

ÜK(b)P KK 12. veebruari 1933. a. määrusest.

Oma määrustes alg- ja keskkooli kohta 5. septembrist 1931 ja 25. augustist 1932 ÜK(b)P KK kriipsutas alla, et kooli põhimiseks puuduseks osutub see, et: „Kooliõpetus ei anna vajalikul hulgal üldhariduslikke teadmisi ja puudulikult lahendab ülesande ette valmistada tehnikumide ja kõrgema kooli jaoks täiesti kirjaoskajaid inimesi, kes hästi oleksid omandanud teaduste põhialused (füüsika, keemia, matemaatika, emakeel, maateadus jt.)".

KK mõlema määruse elluviimise vajalikuks ja otsustavaks tingimuseks niihästi kooli mainitud põhimise puuduse kõrvaldamisel kui ka üleminekul uutele püsivatele õppekavadele ja õppemeetodeile on kõigis ainetes stabiilsed õpikud, mis peavad likvideerima senise „meetodi" õpikute lõppematul „projekteerimisel".

Kuid Hariduse Rahvakomissariaadi ja ta organite ebaõige liini tulemusena käesoleval ajal nõukogude koolis mitte ainult puudub stabiilne üldtarvitatav ja teaduse nõudeid rahuldav õpik, vaid selline lünk, nagu selgub, loetakse

VNFSV Hariduse Rahvakomissariaadi juhtivates ringkondades ta „revolutsiooniliste saavutuste" tunnuseks.

Tunnistades sellise olukorra täiesti lubamatuks, ÜK(b)P KK määrab:

1. Tunnistada ebaõigeks VNFSV Hariduse Rahvakomissariaadi ja Kirjastuskeskuse liin õpikute kujundamisel.

2. Taunida ja pidada vasturääkivaiks ÜK(b)P KK otsustele:

a) VNFSV Hariduse Rahvakomissariaadi ühtluskooli osakonna ringkiri augustist 1918, mis seletas, et „õpikud tuleb koolist üldse välja ajada";

b) Hariduse Rahvakomissariaadi kolleegiumi 28. märtsi 1930. a. määrus, millega „tunnistati käesoleval ajal võimatuks kinni pidada õpikute stabiliseerimise põhimõttest";

c) Üleliidulise õpperamatute konverentsi 16. mai 1930. a. resolutsioon, mis Hariduse RK kolleegiumi poolt (vt. HRK 30. juuni 1930 ringkiri) heaks kiidetud ja kohtadele soovitatud ning milles öeldakse: „... Õpik mingil juhul ei pea olema stabiilne... Konverents otsustavalt lükkab tagasi õpikute stabiliseerimise põhimõtte."

d) Hariduse ala töötajate Ametiühingu KK presiidiumi 3. märtsi 1930. a. otsus, mis tunnistab otsuse standardida õpikud kolmele aastale „ebaõigeks ja poliitiliselt kahjulikuks".

3. Viivitamatult lõpetada nn. „tööraamatute" ja liikuvate õpikute" väljaandmine, milledega vääralt asendatakse tegelikke õpikuid ja mis ei anna süstemaatilisi teadmisi koolis läbivõetavates ainetes.

Kohustada Hariduse Rahvakomissariaati ja Kirjastuskeskust tegelikult kindlustama stabiilsete õpikute väljaandmist, mis oleksid arvestatud nende kasutamisele paljude aastate kestel (emakeel, matemaatika, maateadus, füüsika, keemia, loodusteadus jne.), organiseerides nende väljaandmist 15. juuliks 1933 nii, et neid tarvitusele võtta õppeaasta algusest — 1. septembrist 1933.

4. Määrata reegliks, et iga õpiku peab kinnitama Hariduse RK kolleegium pärast ta eelnevat hoolikat läbivaatamist, nii, et mingeid muudatusi ei võidaks teha õpikus ilma Hariduse RK kolleegiumi vastava määruseta.

5. Tühistada senine kord õpikute iseseisvaks väljaandmiseks igas NSV Liidu oblastis, krais, autonoomses vaba-

riigis. Määrata, et igas üksikus aines peab olema üksainus kohuslik õpik, mille kinnitab VNFSV Hariduse RK ja kirjastab Õppe-Pedagoogiline Kirjastus.

Anda õigus igale kraile ja oblastile anda välja Hariduse RK loal ja kinnitamisel kohalik õpperaamat algkoolidele koduloolise materjali baasil.

6. Kohustada Kirjastuskeskust läbi viima õpikute standardiseerimine nende tehnilise kujundamise suhtes (formaat, köide, kirjad, brošeerimine, kaaned, joonised jne.) ja ilmtingimata parandama õpikuid paberi, kirja, jooniste, tabelite jne. suhtes.

ÕPILASTE JA PIONEERIDE ÜLEKOORMAMISEST ÜHISKONDLIK-POLIITILISTE ÜLESANNETEGA.

ÜK(b)P Keskkomitee määrus 23. aprillist 1934.

Paljudes koolides ja pioneeride organisatsioonides leiab aset täiesti lubamatu laste ülekoormamine XVII Parteikongressi otsuste, marksistlik-leninliku teooria ja partei poliitika küsimuste „läbitöötamisega".

8—12-aastasi lapsi koolis ja pioneeride organisatsioonides sunnitakse vastama küsimustele, mis on täiesti väljaspool nende arusaamist, äärmiselt abstraktsed, ja mis võtavad neilt igasuguse huvi ka lastele arusaadavate ühiskondliku elu ja sotsialistliku ülesehitustöö nähtuste vastu. Laste hulgas levitatakse skolastilisi „küsimustikke", organiseeritakse „poliitlahinguid", „poliitloteriisid" ja muid kunstlikult väljamõeldud, kahjulikke võtteid. Elav, kujukas ja lapsi huvitav jutustus kõige silmapaistvamatest ühiskondlikest sündmustest asendatakse šablooniga ja lubamatu tuupimisega.

ÜK(b)P KK leiab, et kõik see osutub laste kommunistliku kasvatuse ülesannete moonutuseks ja on vastolus KK määrusega koolitöö ja pioneeride organisatsiooni ülesannetest. ÜK(b)P KK määrab:

1. Ette panna liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidele ja ÜLKNÜ KK-le (pioneeride organisatsiooni liinis) viivitamatult lõpetada XVII Parteikongressi otsuste ja marksistliku-leninliku teooria küsimuste läbitöötamine *algkoolis*.

2. ÜLKNÜ KK-l ja hariduse rahvakomissariaatidel maksma panna niisugune kord, et Noorte Pioneeride Keskbüroo ei annaks mingeid juhatusi pioneeride töö kohta koolis ilma hariduse rahvakomissariaatide teadmata, kohtadel — ilma haridusosakonna juhatajate teadmata, koolis eneses aga — ilma kooli juhataja teadmata.

3. Keskkoolis mitte lubada laste ülekoormamist ühiskondlik-poliitiliste ülesannetega.

NSV LIIDU ALG- JA KESKKOOLI STRUKTUURIST.

NSV Liidu RKN-i ja ÜK(b)P KK määrus.

1. Täpse organisatsioonilise struktuuri ja korra kindlustamiseks koolis määrata kogu NSV Liidu jaoks ühised üldharidusliku kooli tüübid: algkool, mittetäielik keskkool ja keskkool.

2. Algkoolis on 4 klassi (1. kuni 4. incl.), mittetäielikus keskkoolis — 7 klassi (1. kuni 7. incl.), keskkoolis — 10 klassi (1. kuni 10. incl.).

3. Senised grupid koolides ümber nimetada klassideks, määrates nende järjekord 1. klassist kuni 10. klassini.

4. Mõnedes koolides 7-aastaste laste jaoks olemasolevad nn. nullgrupid ümber nimetada ettevalmistusklassideks.

5. Teha ülesandeks NSV Liidu Riiklikule Plaanikomisjonile esitada NSV RKN-ile plaan keskkoolide võrgu kiirendatud arendamiseks.

6. Määrata, et mittetäieliku keskkooli lõpetanud omavad eelis-õiguse tehnikumidesse astumiseks, keskkooli lõpetanud aga omavad eelis-õiguse kõrgematesse õppeasutistesse astumiseks.

7. Algkoolide juhatajaiks määrata edaspidi ainult neid pedagooge, kes on edukalt lõpetanud pedagoogilise tehnikumi, omavad 3-aastase pedagoogilise staaži ja on saanud kohase atestatsiooni vastavatelt kohalikelt rahvahariduse organitelt.

8. Algkoolide juhatajad määrata liidu- ja autonoomsete vabariikide hariduse rahvakomissariaatidel kohalike rahvahariduse organite ettepanekul.

9. Mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide juhatajaid edaspidi nimetada direktoriteks.

10. Mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide direktoreiks edaspidi määrata ainult neid pedagooge, kes on edukalt lõpetanud kõrgema pedagoogilise õppeasutise ja omavad 3-aastase pedagoogilise töö staaži.

11. Mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide direktoreid edaspidi määrata liidu- ja autonoomsete vabariikide hariduse rahvakomissariaatidel.

12. Keelata määrata isikuid, kes omavad erilise pedagoogilise hariduse, muule mitte-erialalisele tööle.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu esimees
V. Molotov.

ÜK(b)P Keskkomitee sekretär
J. Stalin.

16. mail 1934.

AJALOO ÕPETAMISEST NSV LIIDU KOOLIDES.

NSV Liidu RKN-i ja ÜK(b)P määrusest.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee konstateerivad, et ajalugu õpetatakse NSV Liidu koolides mitterahuldavalt. Õpikud ja õpetus ise omavad abstraktset, skemaatilist iseloomu. *Ajaloo* õpetamise asemel elaval huvitaval kujul koos tähtsamate sündmuste ja faktide esitamisega nende kronoloogilises järjekorras ja koos ajalooliste tegelaste iseloomustamisega — esitatakse õpilastele ühiskondlik-majanduslike formatsioonide abstraktseid määritlusi, asendades sel viisil ajaloo ladusat käsitlust abstraktsete sotsioloogiliste skeemidega.

Ajaloo kursuse õpilaste poolt kindla omandamise otsustavaks tingimuseks on ajaloolis-kronoloogilisest järjestusest kinnipidamine ajalooliste sündmuste esitamisel koos tähtsate ajalooliste nähtuste, ajalooliste tegelaste, kronoloogiliste daatumite kinnitamisega õpilaste mälus. Ainult selline ajaloo kursus suudab kindlustada vajalikku arusaadavust õpilastele, ajaloolise materjali näitlikkust ja konkreetsust, mille põhjal ainult osutubki võimalikuks ajalooliste sündmuste õige arutlus ja õige üldistamine, nii et õpilane ajaloost marksistlikult aru saab.

Sellele vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määravad:

1. Ette valmistada juuniks 1935 järgmised uued ajaloo õpikud:

a) vana maailma ajalugu;
b) keskaeg;
c) uusaeg;
d) NSV Liidu ajalugu;
e) sõltuvate ja koloniaalmaade ajalugu uusajal.

. . . 3. Eesmärgiga ette valmistada kvalifitseeritud ajaloo eriteadlasi taastada 1. septembriks 1934 ajaloo fakulteedid Moskva ja Leningradi ülikoolide koosseisus, sügisese vastuvõtu kontingendiga kummaski fakulteedis 150 in., määrates õppeaja kestuseks 5 aastat.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu esimees
V. Molotov.

ÜK(b)P Keskkomitee sekretär
J. Stalin.

MAATEADUSE ÕPETAMISEST NSV LIIDU ALG- JA KESKKOOLIS.

NSV Liidu RKN-i ja ÜK(b)P määrusest.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee konstateerivad, et maateaduse õpetamises alg- ja keskkoolis on olulisi puudusi, millistest suurimateks osutuvad käsitluse abstraktsus ja kuivus, füüsilis-geograafilise materjali puudulikkus, nõrk orienteerumine kaardi järgi, maateaduse õpetuse ja õpikute ülekoormamine statistilis-majandusliku materjaliga ja üldiste skeemidega, mistõttu õpilased lahkuvad koolist, omamata sageli elementaarseid geograafilisi teadmisi.

Näidatud puuduste kõrvaldamiseks NSV Liidu RKN ja ÜK(b)P peavad tarvilikuks võtta revideerimisele alg- ja keskkooli maateaduse õppekavad ja õpikud, ette pannes liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidele võtta juhtnööriteks järgmised põhialused:

1. Maateaduse õpetamisel algkoolis (3. ja 4. klassis) kindlustada, et õpilaste mällu jäädvustataks põhimised geograafilised nimetused (maade, jõgede, merede, mägede, linnade jne. nimetused) ja et õpilased kindlalt tunneksid geograafilist kaarti õppekava piirides; selleks taotella suuremat näitlikkust, arusaadavust, populaarsust ja käsitluse huvitavust.

2. Maateaduse õpetamises keskkoolis teostada järgmised muudatused:

a) 5. klassi õppekavas piirduda füüsilise geograafiaga ja säilitada õppekava ulatuses, kuid lihtsustada sisu, kohandades seda 5. klassi õpilaste vanusega;

b) 6. klassi õppekavas koonduda maailmajagude (Euroopa, Aasia, Ameerika, Aafrika, Austraalia) füüsilis-geograafilisel ülevaatel, lisades põhiteadmisi tähtsamatest riikidest igas maailmajaos (poliitiline kord, rahvamajandus jne.), kärpides ja lihtsustades õppematerjali vastavalt selle klassi õpilaste vanusele;

c) 7. klassi õppekavva jätta NSV Liidu üldine füüsilis-geograafiline ülevaade, märksa suurendades ta ulatust, samuti ka NSV Liidu ülevaade vabariikide, kraide, oblastite järgi selliselt, et otsustavalt lihtsustada ja vähendada õppekava õppematerjali majanduslike ja statistiliste üksikasjade poolest ja ühtaegu laiendada nendes ülevaadetes iga vabariigi, krai ja oblasti geograafilist iseloomustust (jõgede, järvede, merede, kliima, floora ja fauna kirjeldus, suuremate linnade elanikkonna, raud- ja maanteede iseloomustus jne.);

d) 8. klassi õppekava järgi õpetada majandusgeograafiat selliselt, et peatudes algul NSV Liidu tootmisjõudude paigutuse ja rahvamajanduse seisukorra ülevaatel anda järgnevalt iga rajooni üksikasjalik majanduslik-geograafiline iseloomustus;

e) 9. klassi õppekavva võtta kapitalistlike riikide majandusgeograafia.

NSV Liidu Rahvakomissaride
Nõukogu esimees
V. Molotov.

ÜK(b)P Keskkomitee sekretär
J. Stalin.

ÕPPETÖÖ JA SISEKORRA ORGANISEERIMISEST ALGKOOLIS, MITTETÄIELIKUS KESKKOOLIS JA KESKKOOLIS.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee 3. septembri 1935. a. määrusest.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee tegid mitmes kooli kohta käivas määruses hariduse rahvakomissariaatidele ülesandeks määrata kindlaks kooli ühtlane organisatsiooniline struktuur, tugevdada korda ja distsipliini õpilaste hulgas, täpselt organiseerida õppetöö kogu käiku ja kindlustada iga kooli operatiivne, konkreetne ja diferentseeritud juhtimine.

VNFSV Hariduse Rahvakomissariaat, samuti ka teiste liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaadid on seni mitterahuldavalt täitnud neid partei ja valitsuse tähtsaimaid direktiive. NSVL RKN-i ja ÜK(b)P KK poolt kindlaks määratud kolm koolitüüpi (algkool, mittetäielik keskkool ja keskkool) paljudel juhtudel asendatakse „astmetega" ja „kontsentritega". Õppeplaane ja õppekavu igal aastal muudetakse, millega rikutakse teaduste aluste läbivõtmise püsivust ja süstemaatilisust koolis. Kõik see toob endaga kaasa õppetöö desorganiseerumise, desorienteerib õpetajat, mille tagajärjel õpilaste teadmised jäävad ikka veel mitterahuldavateks, kooli lõpetajad aga ei oma küllaldast ettevalmistust teaduste läbivõtmiseks kõrgemas koolis.

Õppetöö organiseerimisel õpilasi koormatakse ülemääraselt klassitööga (6—7 tundi päevas), koolinädala üksikutel päevadel on klassitundide plaan üle koormatud raskete ainetega.

Hariduse rahvakomissariaatide poolt kehtima pandud õpilaste edasijõudmise hinnete süsteem ei anna ettekujutust õpilaste faktilistest teadmistest ja praktikas viib õppetöö taseme alanemisele.

Hariduse rahvakomissariaadid pole seni välja andnud õpilaste käitumise reegleid koolis ja väljaspool kooli, pole samuti välja töötanud kooli normaalpõhikirja, mis peab määrama kindla sisekorra koolis ja olema juhiseks kooli administratsioonile, pedagoogidele, kooli organisatsioonidele ja õpilastele.

Mitterahuldavalt on organiseeritud laste vastuvõtt kooli, õpilaste üleviimine klassist klassi ja nende väljalaskmine. Hariduse rahvakomissariaatide poolt kehistatud nõudmine arvukate dokumentide esitamise kohta kooli vastuvõtmisel tekitab liigseid raskusi lastele kooli astumisel. „Individuaalsed küsimustikud", mis juba ette määravad kindlaks küsimused, milledele õpilased peavad vastama katsetel, põhjustavad praktikas katsete tähtsuse vähenemist ega anna ettekujutust õpilaste tegelikest teadmistest.

Hariduse rahvakomissariaadid ja nende kohalikud organid, samuti ka koolide direktorid (juhatajad) pole seni võtnud tarvitusele abinõusid koolides puhtuse ja välise korra saavutamiseks, mis on tähtsaimateks vahenditeks kultuurilise harjumuste kasvatamisel õpilastes.

NSVL RKN ja ÜK(b)P märgivad, et niisugused puudused kooli õppetöös tõendavad hariduse rahvakomissariaatide puudulikku arusaamist kooli organiseerimise ja tugevdamise tähtsaimatest küsimustest, mis on tingitud paljude rahvahariduse töötajate poolt veel mitte lõplikult kõrvale heidetud rumalast antileninlikust teooriast „kooli väljasuremise" kohta.

NSV Liidu RKN ja ÜK(b)P KK määravad:

I. Õppeaasta ja kooli režiimi organiseerimisest.

1. Määrata NSV Liidu kõigis koolides õppetöö alguseks 1. september ja selle lõpuks — esimeses kolmes klassis — 1. juuni, 4.—7. klassides — 10. juuni ja 8.—10. klassides — 20. juuni, talvine vaheaeg 30. detsembrist 10. jaanuarini, kevadine vaheaeg — kuus päeva.

2. Määrata alates 1935.—1936. õppeaastast päevaseks klassitundide arvuks: esimeses neljas klassis — 4 tundi päevas (neljandates klassides lubada kahel päeval nädalas 5 tundi); 5.—10. klassides — 5 tundi (ja kahel päeval nädalas 6 tundi). Täiendavad tunnid lubada ainult tööõpetuseks, laulmiseks, joonistamiseks, joonestamiseks ja kehakultuuriks.

Liiduvabariikides (peale VNFSV) ja autonoomsetes vabariikides, samuti VNFSV mitte-venekeelsetes koolides lubada alates 5. klassist veel üks kuues tund nädalas vene keele ja kirjanduse täiendavaks õppimiseks.

Teha ülesandeks liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidele kinnitada, kooskõlastatult ÜK(b)P KK Kooliosakonnaga, ühtlased õppeplaanid NSV Liidu kõigile koolidele.

Tundide kestuseks linna- ja maakoolides määrata 45 minutit. Määrata vahetundide kestuseks: esimene, kolmas ja neljas — 10 min., teine — 30 min., lubades üksikutel juhtudel teise ja kolmanda vahetunni kestuseks 20 minutit.

3. Määrata kindlaks järgmine õpilaste vastuvõtmise kord: Avalduste vastuvõtmist laste kooli saatmise asjus toimetada 1. juunist 1. augustini, õpilaste vastuvõtmist — 10. kuni 25. augustini. Õpilasi tuleb reeglina vastu võtta sellesse kooli, mis asub ta vanemate elukoha lähedal.

Kohustada direktoreid (juhatajaid) kindlustama tähelepanelikku ja taktilist suhtumist vanematesse ja lapsesse, isiklikult vastu võtma vanematelt dokumendid, selgitama vestluse teel kooli sisseastujaga tema kohta vajalikud andmed (arenemise tase, tervislik seisukord jne.).

Keelata nõuda vanematelt dokumentide ja tõendite esitamist koolile, peale nende, mis seaduses ette nähtud (avaldus kooli vastuvõtmiseks, dokument lapse vanuse kohta ja tõend rõugepanemise kohta).

Hariduse rahvakomissariaatidel ja nende kohalikel organitel võtta üldise sundusliku õpetuse seaduse alusel materiaalselé vastutusele vanemaid või isikuid, kes vastutavad laste kasvatamise eest, laste mitte-õigeaegse ja hilinenud koolisaatmise puhul.

Laste kooli vastuvõtmist pärast õppeaasta algust lubada ainult erandjuhtudel (vanemate tööalaline üleviimine linnast linna).

4. Keskkoolide kaheksandad klassid reeglina komplekteerida nende koolide seitsmendate klasside lõpetanuist, eraldades kaheksandates klassides kuni 15% kohtadest teiste koolide õpilastele.

5. Õpilasi, kes siirduvad ühest koolist teise, võtta vastu vastavasse klassi ilma katseteta. Anda kooli direktorile (juhatajale) õigus üle viia teisest koolist sisseastunu alamasse klassi, kui kuu aja jooksul, arvates sisseastumise päevast, selgub, et ta teadmiste tasemelt ei vasta antud klassi õppekava nõudmistele.

6. Lõpetada senine ebaõige „individuaalsete küsimustikkude" praktika, mispuhul õpetaja juba ette märgib iga õpilase jaoks üksikult küsimused, vastavalt ette valmistades õpilast vastama nendele küsimustele. Lõpueksamitel ja üleviimise katsetel kindlustada õpilaste teadmiste kontrollimist õppekava mitmes osas.

Teemad emakeele ja matemaatika kirjalike tööde jaoks keskkooli lõpukatsetel määratakse kraide ja oblastite (suurtes linnades — linnade) rahvahariduse osakondade poolt ja teatatakse aegsasti koolide direktoritele. Koolide direktorid teatavad need teemad õpetajatele katsete päeval.

7. Õpilastele, kes edukalt lõpetanud keskkooli, välja anda atestaat, milles näidatud hinded kõigis ainetes. Klassist klassi üleviimisel välja anda õpilastele üleviimise tunnistus edasijõudmise ja käitumise hinnetega. Kõige edukamalt lõpu- ja üleviimiskatsed õiendanuid autasustada kiitusekirjadega. Keskkooli lõpetanuile, kes on saanud põhiainetes hinde „väga hea", muudes ainetes aga (joonistamine, joonestamine, laulmine, muusika, kehakultuur) hinde mitte alla „hea", anda õigus kõrgemasse kooli astumiseks ilma sisseastumiseksamiteta, mida eraldi tuleb märkida atestaadis.

ÜK(b)P KK Kooliosakonnale koos hariduse rahvakomissariaatidega välja töötada ja esitada NSV Liidu RKN-le kinnitamiseks NSV Liidu jaoks ühtlane atestaadi ja üleviimise tunnistuse vorm (eri rahvuslikes keeltes).

8. Määrata kindlaks koolides õpilaste edasijõudmise hindamiseks viis astet (hinnet): 1) väga nõrk, 2) nõrk, 3) keskpärane, 4) hea ja 5) väga hea.

Teha ülesandeks ÜK(b)P KK Kooliosakonnale, liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatide kaasatõmbamisel, välja töötada NSV Liidu kõigile koolidele kohuslikud õpilaste edasijõudmise hindamise normid selliselt, et üht ja sama teadmiste taset hinnataks ühesuguselt kõikides koolides.

9. Määrata, et õigus õpilaste väljaheitmiseks eriliste eksimuste eest kuulub rajooni või linna rahvahariduse osakondadele, kooli direktori (juhataja) motiveeritud ettepanekul. Väljaheidetud õpilaste kooli vastuvõtmist toimetada tavalises korras.

10. Kohustada liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaate organiseerima suurtes linnades, esimeses järjekorras Moskvas, Leningradis, Harkovis ja Kiievis, — 1935/36. õppeaastal erirežiimiga koolid defektsete laste jaoks ja nende õpilaste jaoks, kes süstemaatiliselt rikuvad kooli distsipliini, desorganiseerivad õppetööd ja oma ebaühiskondliku käitumisega negatiivselt mõjutavad teisi õpilasi. Liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidel välja töötada instruktsioon selliste õpilaste üleviimiseks nendesse koolidesse.

11. Lubada erilised katsed VII ja X klassi ulatuses isikutele, kes ei õpi koolis, kuid soovivad saada atestaadi mittetäieliku keskkooli või keskkooli lõpetamise kohta (eksternaat). Liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaatidel välja töötada määrus eksternaadi kohta.

II. Kooli põhikirjast ja õpilaste käitumise reeglitest.

1. Teha ülesandeks komisjonile... praktiliste kooli töötajate kaasatõmbamisel välja töötada ja esitada NSV Liidu RKN-le kinnitamiseks hiljemalt 1. jaanuariks 1936 põhikirja projekt iga koolitüübi jaoks.

Põhikirjal peab olema kategooriline ja täiesti kohuslik iseloom niihästi õpetajaile kui ka õpilastele.

Põhikiri peab olema põhiliseks dokumendiks, mis määrab iga koolitüübi eesmärgi ja ülesanded, kooli organisatsioonilise struktuuri, kooli administratsiooni, pedagoogide ja kooli organisatsioonide õigused ja kohustused, samuti määrab kindlaks õppetöö režiimi, sisekorra alused ja õpilaste käitumise alused koolis ja väljaspool kooli.

2. Õpilaste käitumise reeglite aluseks võtta valju ja teadlik distsipliinipidamine, viisakas suhtumine õpetajatesse, seltsimeestesse ja vanematesse, kultuursete harjumuste sissekasvatamine, hoolikas ümberkäimine kooli ja ühiskondliku varandusega, samuti ka otsustavad abinõud võitluseks huligaansuse ja ebaühiskondliku käitumisega laste hulgas.

Liidu- ja autonoomsete vabariikide hariduse rahvakomissariaatidel kindlaks määrata ja kõigis koolides tarvitusele võtta ühtlane õpilaspileti tüüp (emakeeles), paigutades sellesse ka põhimised õpilaste käitumise reeglid. Koolide direktoritel (juhatajatel) sisse seada iga õpilase isiklik kaust tema kooliastumise hetkest kuni kooli lõpetamiseni.

3. Määrata ühtlane vormiriietus algkooli, mittetäieliku keskkooli ja keskkooli õpilastele, võttes tarvitusele ühine vorm alates 1936. aastast, esimeses järjekorras Moskvas, Leningradis, Kiievis, Harkovis ja Minskis.

* * *

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee panevad ette hariduse rahvakomissariaatidele ja nende kohalikele organitele pidada tähtsaimaks ülesandeks koolide inspekteerimist ja koolide töö ja seisukorra süstemaatilise operatiivse kontrollimise organiseerimist, järele valvates, kuidas tegelikult realiseeritakse partei ja valitsuse otsuseid kooli kohta.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu esimees
V. Molotov.

ÜK(b)P Keskkomitee sekretär
J. Stalin.

ALG- JA KESKKOOLI ÕPETAJATE PERSONAALSETEST KUTSETEST.

NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määrus 10. aprillist 1936.

NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. Kehistada järgmised personaalsed kutsed alg- ja keskkooli õpetajaile:
   a) algkooli õpetaja;
   b) keskkooli õpetaja;
   c) teeneline õpetaja.

Seaduslikus korras omandatud õpetajate personaalsed kutsed on eluaegsed ja nende kutsete äravõtmine võib toimuda ainult kohtu otsusega.

Õpetajaile, kes on saanud personaalse kutse, anda atestaadid kehistatud vormis, liiduvabariigi hariduse rahvakomissari allkirjaga.

Kinnitada kõikide NSV Liidu vabariikide jaoks ühtlased alg- ja keskkooli õpetaja kutse atestaadid juurdelisatud vormi järgi.

2. Määrata, et personaalseid kutseid annavad liiduvabariikide hariduse rahvakomissarid autonoomsete vabariikide rahvakomissaride ja oblastite (kraide) rahvahariduse osakondade juhatajate ettepanekul, seal aga, kus pole olemas oblastilist (krailist) jaotust — ringkonna (linna) ja rajooni rahvahariduse osakondade juhatajate ettepanekul järgmistele isikutele:

a) algkooli õpetaja kutse — keskmise pedagoogilise (või neile võrdseks tunnistatud) õppeasutise lõpetanud ja pedagoogiliseks tööks kõlblikuks tunnistatud isikuile;

b) keskkooli õpetaja kutse — pedagoogilise instituudi või ülikooli lõpetanud ja pedagoogiliseks tööks kõlblikuks tunnistatud isikuile.

Õpetajate instituutide lõpetanud ja pedagoogiliseks tööks kõlblikuks tunnistatud isikuile anda keskkooli õpetaja kutse, õigusega õpetada keskkooli esimeses seitsmes klassis.

Isikuile, kes käesoleval ajal õpetavad alg- ja keskkoolis, kuid pole lõpetanud vastavaid õppeasutisi, antakse õigus pedagoogilise töö jätkamiseks, tingimusel õiendada kahe aasta vältel (kuni 1. augustini 1938) vajalikud katsed ja saada vastav atestaat.

Personaalseid kutseid anda mainitud isikuile ainult pärast nende üheaastast pedagoogilise töö staaži koolides. Õpetaja töö katsestaaži hulka võib samuti arvata õpetaja endist pedagoogilist tööd enne tema astumist õppeasutisse.

Kohustada hariduse rahvakomissare avaldama käskkirju personaalse kutse andmise kohta hariduse rahvakomissariaatide ametlikes häälekandjais.

3. Määrata, et teenelise õpetaja kutse antakse erilise põhimääruse alusel liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogude poolt hariduse rahvakomissaride ettepanekul alg- ja keskkooli õpetajaile, kes eriti on silma paistnud oma kasvatuslik-pedagoogilise tegevusega.

NSV Liidu Kesktäitevkomitee esimees
M. Kalinin.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu esimees
V. Molotov.

PERSONAALSETE ÕPETAJAKUTSETE RAKENDAMISE JA ÕPETAJATE, KOOLIDE JUHATAJATE JA DIREKTORITE MÄÄRAMISE KORRA KOHTA.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrus 10. aprillist 1936.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee konstateerides, et nõukogude õpetajaskond on kasvanud võimsaks kultuurseks jõuks ja on eraldanud oma ridadest õpetajaid, kes hästi valitsevad pedagoogilist meisterlikkust ja on eeskujuks kasvava põlvkonna õpetamisel ja leninlikul kasvatamisel, — juhivad tähelepanu sellele, et kindla korra puudumine õpetajate valikul ja määramisel on viinud lubamatu olukorrani, võimaldades sageli õpetada ja kasvatada lapsi koolis juhuslikel inimestel, kes ei vasta pedagoogilise töö nõuetele.

NSV Liidu RKN ja ÜK(b)P KK peavad täiesti lubamatuks, et liidu- ja autonoomsete vabariikide hariduse rahvakomissariaadid, samuti ka oblastite ja kraide rahvahariduse osakonnad pole omistanud küllaldast tähelepanu õpetajale, pole tegelnud õpetajate valikuga ja määramisega, edasi usaldades selle tähtsaima riikliku ülesande teisejärgulistele töötajatele.

Täiesti lubamatud on samuti õpetajate sagedased, põhjendamata üleviimised ja „siirded" rajoonist rajooni, koolist kooli, sageli isegi õppeaasta keskel, mis põhjustab isikliku vastutuse puudumist õppetöös ja õpetajate kaadrite voolavust.

Vastavalt eriti vastutusrikastele ülesannetele, mis on antud nõukogude õpetajaskonnale laste õpetamise ja kasvatamise alal, samuti vastavalt vajadusele jätkata õppetöö tõstmist koolis ja luua tingimused, mis kindlustaksid õpetajate kaadrite edaspidist kasvu ja täiustamist, — NSVL RKN ja ÜK(b)P KK määravad:

1. Kehistada, et õigus õpetada algkoolis, mittetäielikus keskkoolis ja keskkoolis antakse edaspidi ainult isikuile, kellele on antud vastav personaalne õpetajakutse, kooskõlas NSV Liidu KTK ja RKN-i 10. aprilli 1936 määrusega „Õpetajate personaalsete kutsete kohta", isikuid aga, kes on lõpetanud keskmised ja kõrgemad pedagoogilised õppeasuti-

sed (ja nendega võrdsustatud õppeasutised), kuid ei oma pedagoogilist staaži, lubada õpetada koolis katsestaaži täitmiseks ühe aasta kestel kuni neile õpetajakutse andmiseni.

2. Ette panna liiduvabariikide hariduse rahvakomissaridele teostada 1. augustiks 1938 kõikide, praegu algkoolis, mittetäielikus keskkoolis ja keskkoolis õpetajaina töötavate isikute atesteerimine õpetajakutse saamiseks.

3. Kehistada, et algkooli õpetajate ja juhatajate, samuti ka mittetäieliku keskkooli õpetajate ja direktorite ning keskkooli esimese seitsme klassi õpetajate määramine, ümberpaigutamine ja vallandamine toimub autonoomsete vabariikide rahvakomissaride ja kraide (oblastite) rahvahariduse osakondade juhatajate otsusega, linna ja rajooni rahvahariduse osakondade juhatajate ettepanekul.

4. Kehistada, et keskkoolide direktorite ja keskkooli 8., 9. ja 10. klasside õpetajate määramine, ümberpaigutamine ja vallandamine toimub liiduvabariikide hariduse rahvakomissaride otsusega, autonoomsete vabariikide hariduse rahvakomissaride ja kraide (oblastite) rahvahariduse osakondade juhatajate ettepanekul.

5. Keelata rajoonide täitevkomiteedele ja rajooni parteikomiteedele toimetada õpetajate ümberpaigutamisi, kraide (oblastite) nõukogude ja partei organitel aga valvata käesoleva määruse täpse elluviimise järele.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu esimees
V. Molotov.

ÜK(b)P Keskkomitee sekretär
J. Stalin.

PEDOLOOGILISTEST MOONUTUSTEST HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAATIDE SÜSTEEMIS.

ÜK(b)P Keskkomitee määrus 4. juulist 1936.

ÜK(b)P KK konstateerib, et VNFSV Hariduse Rahvakomissariaat ja teiste liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaadid on lubanud moonutusi kooli juhtimises nn. „pedoloogide" massilise levitamisega koolides ja nendele tähtsaimate kooli juhtimise ja õpilaste kasvatamise funktsi-

oonide edasiusaldamisega. Hariduse rahvakomissariaatide korraldustega olid pedoloogidele pandud ülesanded komplekteerida klasse, organiseerida kooli režiimi, juhtida kogu õppeprotsessi „kooli ja pedagoogi pedologiseerimise seisukohalt", määrata õpilaste mitte-edasijõudmise põhjused, kontrollida poliitilisi vaateid, määrata kooli lõpetajate elukutsed, kõrvaldada koolist mitte-edasijõudjad jne.

Koolis kõrvuti pedagoogilise koosseisuga ja pedagoogidest sõltumatu pedoloogide organisatsiooni loomine, kel olid omad juhtivad keskused mitmesuguste pedoloogiliste kabinettide, oblasti laboratooriumide ja teaduslike uurimisinstituutide näol, õppe- ja kasvatustöö killustamine pedagoogide ja pedoloogide vahel selliselt, et pedoloogide lüli teostas pedagoogide kontrollimist, — kõik see ei võinud tegelikkuses jätta vähendamata pedagoogi osa ja vastutust õppe- ja kasvatustöö korralduse eest, ei võinud jätta loomata faktilist kontrollimatust kooli juhtimises, ei võinud jätta kahjustamata nõukogude kooli kogu tööd.

Seda kahju süvendas koolis läbiviidava pedoloogilise töö iseloom ja metodoloogia. Pedoloogide praktika, täiesti lahutatud pedagoogist ja koolitööst, seisnes peamiselt ebateaduslikes eksperimentides ja kooliõpilaste ja nende vanemate hulgas loendamatu arvu uurimuste toimetamises mõttetute ja kahjulike ankeetide, testide jms. näol, mis ammu partei poolt hukka mõistetud. Neid teaduslikeks peetud „uurimusi", milliseid toimetati suurel hulgal õpilaste ja nende vanemate keskel, suunati peamiselt mitte-edasijõudvate või kooli režiimi raamidest väljatikkuvate õpilaste vastu ja nende eesmärgiks oli tõestada, nagu arvati, nüüdisaegse pedoloogia „teaduslikult" „biosotsiaalselt" seisukohalt õpilase mitte-edasijõudmise või ta käitumise üksikute defektide pärilikku ja sotsiaalset determinatiivsust, leida ülimmäär negatiivseid mõjutusi ja pataloogilisi moonutusi õpilases eneses, ta perekonnas, sugulastes, esivanemates, ühiskondlikus keskuses ja sel viisil leida põhjus õpilase eemaldamiseks normaalsest koolikollektiivist.

Samade eesmärkidega tegutses laialdane õpilaste vaimse arenemise ja andekuse uurimise süsteem, mis ilma kriitikata oli üle toodud nõukogude pinnale kodanlikust klassipedoloogiast ja mis kujutab endast õpilaste otsest mõnitamist, olles vastuolus nõukogude kooli ülesannetega ja terve

mõistusega. 6—7-aastasele lapsele esitati standardseid kasuistlikke küsimusi, mille järgi määrati tema niinimetatud „pedoloogiline" vanus ja ta vaimse andekuse aste.

Kõik see viis nii kaugele, et üha rohkem ja rohkem lapsi arvati vaimselt mahajäänute, defektsete ja „raskete" kategooriasse.

Pedoloogilisele „uurimisele" võetud õpilaste ühte ülalmainitud kategooriasse arvamise alusel pedoloogid määrasid, keda lastest tuleb normaalkoolist eemaldada ja „raskete", vaimselt mahajäänud, psühhoneurootiliste jne. laste jaoks määratud erikoolidesse üle viia.

ÜK(b)P KK konstateerib, et pedoloogide kahjuliku tegevuse tagajärjel „erikoolide" komplekteerimine toimus laiaulatuslikus ja järjest suurenevas mõõdus. Vastupidi ÜK(b)P KK ja NSV Liidu RKN-i otsesele juhatusele luua kaks-kolm kooli defektsete ja õppetööd desorganiseerivate õpilaste jaoks, VNFSV Hariduse Rahvakomissariaat on asutanud mitmesuguste nimetuste all suure arvu „erikoole", kus õpilaste valdav enamik osutub täiesti normaalseiks lasteks, keda on vaja tagasi viia normaalkoolidesse. Nendes „erikoolides" kõrvuti defektsete lastega õpivad andekad lapsed, keda pedoloogid ebateaduslike teooriate põhjal on umbropsu arvanud „raskete" kategooriasse. Mis aga puutub nende „erikoolide" korraldusse, siis ÜK(b)P KK tunnistab õppe- ja kasvatustöö seisukorra neis täiesti lubamatuks ja kuritahtlikule vastutamatusele lähenevaks. „Erikoolid" osutuvad tõeliselt ilma järelevalveta, õppetöö, õpperežiimi ja kasvatuse korraldus neis koolides on antud kõige vähem kvalifitseeritud kasvatajate ja pedagoogide kätte, Mingit tõsist parandustööd nendes koolides pole organiseeritud. Selle tulemusena suur hulk lapsi, kes normaalkooli tingimustes on hõlpsalt parandatavad ja muutuvad aktiivseteks, püüdlikeks ja distsiplineeritud õpilasteks, — „erikooli" tingimustes omandavad halbu harjumusi ja muutuvad järjest raskemini kasvatatavateks.

ÜK(b)P KK leiab, et partei kasvatuspoliitika niisugused moonutused hariduse rahvakomissariaatide organite praktikas võisid kujuneda selle tõttu, et hariduse rahvakomissariaadid kuni praeguseni on eemal kooli juhtimise ja nõukogude pedagoogilise teaduse arendamise põhilistest ja elulistest ülesannetest.

Ainult hariduse rahvakomisariaatide hoolimatu suhtumisega pedagoogilise teaduse ja praktika juhtimisse võib seletada seda tõika, et ebateaduslik ja võhiklik kooli väljasuremise teooria, kuigi see oli hukka mõistetud partei poolt, kuni viimase ajani siiski leidis tunnustamist hariduse rahvakomissariaatides ja ta järglasi poolharitud pedoloogide näol paigutati koolidesse järjest ja järjest suurenevas ulatuses.

Ainult hariduse rahvakomissariaatide kisendava ignoreerimisega noorsoo kasvatamise õige organiseerimise ülesannete suhtes ja paljude nende juhtide võhiklusega võib seletada seda tõika, et hariduse rahvakomissariaatide süsteemis pedagoogika üleolevalt kuulutati „empiirikaks" ja „teadusesarnaseks distsipliiniks", kuna veel kujunemata, laialivalguv, oma ainelt ja meetodilt määramata ja kahjulikest antimarksistlikest tendentsidest küllastatud niinimetatud pedoloogia kuulutati universaalseks teaduseks, mis pidi suunama kogu õppe- ja kasvatustööd, seehulgas ka pedagoogikat ja pedagooge.

Ainult puupäise hoolimatusega nõukogude pedagoogilise teaduse arenemise suhtes saab seletada seda tõsiasja, et arvuka koolitöötajate armee laialdased ja mitmekülgsed kogemused ei leia läbitöötamist ja üldistamist ja nõukogude pedagoogikale on antud koht hariduse rahvakomissariaatide tagaõuel, samal ajal kui praeguse niinimetatud pedoloogia esindajaile antakse laialdased võimalused kahjulike ebateaduslike vaadete jutlustamiseks ja laste kallal enam kui kahtlaste eksperimentide massiliseks teostamiseks.

ÜK(b)P KK mõistab hukka praeguse niinimetatud pedoloogia teooria ja praktika. ÜK(b)P KK leiab, et niinimetatud pedoloogia niihästi teoorias kui ka praktikas baseerub ebateaduslikel, antimarksistlikel põhilausetel. Selliste põhilausete hulka kuulub eelkõige praeguse pedoloogia tähtsaim „seadus", — bioloogilistest ja sotsiaalsetest teguritest, pärivuse mõjust ja mingist muutumatust keskusest tingitud laste saatuse fatalistliku determinatsiooni „seadus". See sügavalt reaktsiooniline „seadus" on kisendavas vastolus marksismiga ja kogu sotsialistliku ülesehitustöö praktikaga, mis edukalt kasvatab inimesi ümber sotsialismi vaimus ja likvideerib kapitalismi jäänusi majanduses ja inimeste teadvuses.

ÜK(b)P KK konstateerib, et selline teooria võis ilmuda ainult seetõttu, et nõukogude pedagoogikasse ilma kriitikata võeti üle vaated ja põhimõtted ebateaduslikust kodanlikust pedoloogiast, mille eesmärgiks on ekspluateerivate klasside valitsemise säilitamise huvides tõestada ekspluateerivate klasside ja „kõrgemate" rasside erilist andekust ja erilisi õigusi olemasoluks ja teiselt poolt, töötavate klasside ja „madalamate rasside" füüsilist ja vaimset predestinatsiooni. Kodanliku pedoloogia ebateaduslike põhimõtete selline ülekandmine nõukogude teadusse on seda kahjulikum, et teda varjatakse „marksistliku" fraseoloogiaga.

ÜK(b)P KK leiab, et lapsi käsitleva marksistliku teaduse loomine on võimalik ainult nüüdisaegse niinimetatud pedoloogia ülalmainitud ebateaduslike põhimõtete allasurumisega ning ta ideoloogide ja praktikute terava kriitikaga, võttes aluseks pedagoogika kui teaduse ja pedagoogide kui ta kandjate ja teostajate täieliku taastamise.

ÜK(b)P KK määrab:

1. Taastada täielikult pedagoogika ja pedagoogide õigused.
2. Likvideerida pedoloogide lüli koolides ja kõrvaldada pedoloogilised õpikud.
3. Kohustada VNFSV Hariduse Rahvakomissariaati ja teiste liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaate revideerima raskelt-kasvatatavate laste koole, üle viies laste põhimass normaalkoolidesse.
4. Tunnistada vääraks VNFSV Hariduse Rahvakomissariaadi määrused pedoloogilise töö organiseerimise kohta ja VNFSV RKN-i 7. märtsi 1931. a. määrus „Pedoloogilise töö organiseerimise kohta vabariigis".
5. Kaotada pedoloogia kui erilise teaduse õpetamine pedagoogilistes instituutides ja tehnikumides.
6. Trükis arvustusele võtta kõik seni ilmunud praeguste pedoloogide teoreetilised raamatud.
7. Soovijaid pedoloogidest-praktikutest üle viia pedagoogideks.
8. Kohustada VNFSV Hariduse Rahvakomissari kuu aja pärast esitama ÜK(b)P KK-le aruanne käesoleva määruse täitmise käigust.

ÜK(b)P KK.

MITTETÄIELIKE KESKKOOLIDE JA KESKKOOLIDE DIREKTORITE TÖÖTAMISEST ÕPETAJANA.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus nr. 732
7. maist 1937.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Täienduseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P KK poolt 9. aprillil 1936 „Töötasu tõstmise kohta õpetajaile ja teistele kooli töötajaile" antud määrusele p. 6 (NSVL SK, venekeelne väljaanne 1936. a., nr. 19, p. 163) määrata, et antud koolis vastavate ainete õpetajate puudumisel või olemasolevate õpetajate ülekoormusel mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide direktorid ja õppeala juhatajad võivad töötada õpetajana üle kahe tunni päevas — igal üksikul juhtumil eriloaga, oblastilise jaotuse puududes liiduvabariigi hariduse rahvakomissariaadilt või autonoomse vabariigi, krai või oblasti rahvahariduse osakonnalt.

Õpetajana töötamise eest mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide direktorid ja õppeala juhatajad saavad täiendavat töötasu õpetajana töötamise tegeliku tundide arvu eest, võttes aluseks vastava kategooria õpetaja töötasu määra arvestuse.

2. Määrata, et mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide direktorite ja õppeala juhatajate õpetajana töötamine inspekteeritakse rajooni (linna) rahvahariduse osakondade poolt.

PÕHIMÄÄRUS MITTETÄIELIKE KESKKOOLIDE, KESKKOOLIDE JA TEHNIKUMIDE V—X KLASSIDE ÕPILASTE ALG- JA KUTSE-EELSE SÕJALISE ETTEVALMISTUSE KOHTA.

Kinnitatud NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt
24. oktoobril 1942.

I. Üldeeskirjad.

1. Mittetäielike keskkoolide, keskkoolide ja tehnikumide V—X klasside õpilaste sõjalise alg- ja kutse-eelse ettevalmistuse eesmärgiks on:

a) kasvatada noorsugu ennastsalgava kodumaa-armastuse ja nõukogude võimule ustavuse vaimus;

b) ette valmistada distsiplineeritud, füüsiliselt tugevaid ja vastupidavaid noormehi, kes tunnevad sõjalist ala üksikvõitleja ning jao ja rühma koosseisus tegutsemisvõimelise võitleja lühendatud ettevalmistuskava ulatuses;

c) ette valmistada distsiplineeritud, füüsiliselt tugevaid ja vastupidavaid neidusid naissanitaride, samuti ka naisradistide, -telegrafistide ja -telefonistide kohuste täitmiseks.

2) Sõjaline alg- ja kutse-eelne ettevalmistus kuulub õpilaste üldise õpetuse ja kasvatuse süsteemi ja teostatakse Riigikaitse Rahvakomissariaadi poolt väljatöötatud ja kinnitatud õppekava järgi.

Edasijõudmise arvestus, samuti ka iga-aastased üleviimise ja lõpukontrollkatsed sõjalistes ainetes toimuvad üldistel alustel teiste ainetega. Teadmiste hinded kantakse õppeasutise lõpetamise tunnistusse või atestaati.

3. Noormeeste ja neidude sõjaline ettevalmistus toimub lahus ja eri õppekavade järgi.

4. Sõjalised harjutused reeglina toimuvad vabas õhus.

5. Sõjalise alg- ja kutse-eelse ettevalmistuse juhtimine pannakse Riigikaitse Rahvakomissariaadile (Üldise sõjaväekohustuse seaduse p. 79).

II. Sõjaline alg-ettevalmistus.

(Mittetäieliku keskkooli ja keskkooli V—VII klassid.)

6. Noormeeste sõjalise ettevalmistuse ülesandeks on sõjaliste teadmiste ja praktiliste kogemuste omandamine üksikvõitleja alg-ettevalmistuse ulatuses järgmistel põhialadel:

a) r i v i l i n e e t t e v a l m i s t u s — üksikmehe riviline ettevalmistus ja ettevalmistus jao koosseisus ilma püssideta ja maketpüssidega; püssivõtted; rivistumine ja ümberrivistumine kohal ja käigul; sõjaline võimlemine; poks, maadlus mitmesugusel kujul; sportmängud (jalgpall, võrkpall, linnamäng); jooks, roomamine; granaadiheide; hüpped; ronimine postidel, köitel, lattidel; suusad, uisud; jalgratas; ujumine, käsitsivõitlus, takistuste ületamine; rahvatantsud ja tavalised tantsud;

b) l a s k e a s j a n d u s — väikekaliibrilise ja 1891.—1930. a. vintpüssi ja käsigranaatide materjalosa tundmaõppimine;

lühikesed põhilised teadmised vintpüssist laskmiseks; laskeasendid vintpüssidest ja reeglid; alglaskmised väikekaliibrilisest vintpüssist auhindadele;

c) taktikaline ettevalmistus — võitleja-vaatleja; võitleja pealetungil ja kaitsel jao koosseisus, võitleja luurepiilkonnas; väikese labida käsitsemine; kaevumine ja moondamine;

d) keemiline ettevalmistus — gaasitorbiku ehitus ja selle kasutamine, keemilise kaitse lihtsaimad viisid;

e) rännakharjutused — 3 kuni 10 km rännaktrummi saatel ja sõjalis-patriootiliste lauludega.

7. Neidude sõjalise alg-ettevalmistuse ülesanneteks on:

a) organismi tugevdamine võimlemisharjutustega ja mängudega;

b) teadmiste ja praktiliste kogemuste omandamine rivilise ettevalmistuse alal;

c) teadmiste ja praktiliste kogemuste omandamine laskmises väikekaliibrilisest vintpüssist;

d) elementaarsete teadmiste omandamine sanitaarteenistuse ja tervishoiu alal (naissanitaride alg-ettevalmistus).

8. Sõjaliseks alg-ettevalmistuseks määratakse kolm tundi nädalas.

III. Kutse-eelne sõjaline ettevalmistus.

(Keskkooli VIII—X klassid ja tehnikumid.)

9. Kutse-eelse sõjalise ettevalmistuse ülesandeks noormeestel on üksikväljaõppe täiendamine ja võitleja ettevalmistamine, kes suudaks tegutseda jao ja rühma koosseisus järgmistel põhialadel:

a) riviline ettevalmistus — rivistused ja ümberrivistused jao ja rühma koosseisus maketpüssidega; sõjaline võimlemine; poks; maadlus mitmesugusel kujul; sportmängud (jalgpall, võrkpall, linnamäng); jooksmine, roomamine, granaadiheide; hüpped; ronimine postidel, köitel, lattidel; oskus kasutada suuske ja uiske, ujumine, käsitsi võitlus, takistuste ehitamine ja ületamine; jalgrattasõit; tutvumine mootorrattaga ja langevarjuga; hüpped langevarjuga langevarjutornist; rahvatantsud ja tavalised tantsud;

b) laskeasjandus — iselaadiva vintpüssi ja püstolkuulipilduja materjalosa tundmaõppimine; tankivastase granaadi tundmaõppimine; tutvumine käsi- ja raskekuulipildujaga ja miinipildujatega; reeglid ja võtted vintpüsssist laskmisel; täpsuslaskmise mõiste; laskmine väikekaliibrilistest vintpüssidest auhindadele;

c) taktikaline ettevalmistus — üksikvõitleja tegutsemine jao ja rühma koosseisus pealetungil, kaitsel, luurel ja valveteenistuses; topograafia tundmaõppimine; kohanemine maastikuga; väikese labida täiuslik käsitsemine, kaevumine, kaevikute täies profiilis kaevamine, moondamine; pea-väeliikidega tutvumine (ekskursioonid sõjakoolidesse, väeosadesse, aerodroomidele, polügoonidele jms.);

d) keemiline ettevalmistus — mõiste mürkainetest; individuaalsed kaitsevahendid; treenimine, gaasitorbikus viibimine; lühikesed rännakud gaasitorbikutes;

e) rännakharjutused — 8 kuni 10 km trummi, orkestri ja sõjalis-patriootiliste laulude saatel.

10. Neidude sõjalise väljaõppe ülesanneteks on:

a) naissanitaride ettevalmistamine, naisradistide, -telegrafistide ja -telefonistide alg-ettevalmistus;

b) teadmiste ja praktiliste kogemuste täiendamine rivilise ettevalmistuse alal, võimlemises ja väikekaliibrilistest vintpüssidest laskmises auhindadele.

11. Kutse-eelseks sõjaliseks väljaõppeks määratakse:

a) keskkoolide VIII—IX klassis ja tehnikumide esimesel ja teisel kursusel neli tundi nädalas;

b) X klassis ja tehnikumide kolmandal kursusel — viis tundi nädalas.

Peale selle noormehed keskkoolide VIII ja IX klassis ja tehnikumide esimesel ja teisel kursusel suvise vaheaja vältel teevad läbi kahenädalased laagriõppused erikavade järgi, et välitingimustes täienduda rivilise väljaõppe topograafias ja taktikalise ettevalmistuse alal, et läbi viia alg-laskmine sõjavintpüssist ja praktiliselt tutvuda välikindlustamisega (täis profiili kaevikute kaevamine ühes ühenduskäikudega, varjendite ehitamine; tõkete ehitamine ja nende ületamine).

IV. Sõjalise ala juhatajad ja sõjalise ala õpetajad.

12. Õpilaste sõjalist ettevalmistust teostavad sõjalise ala juhatajad ja õpetajad (kes ühtlasi on sõjalise võimlemise õpetajateks), keda kohale määratakse reservi ja erru arvatud vanema ja keskmise juhtkonna koosseisu kuuluvatest isikutest, eelistatavalt Suurest Isamaasõjast osavõtnute hulgast.

Mittetäielike keskkoolide sõjalise ala õpetajaiks võidakse määrata ka reservis olevaid vanemaid ja vanemseersante, kes omavad juhtimise, õpetamise ja kasvatamise praktikat ja on teeninud tegelikus sõjaväeteenistuses mitte alla 3 aasta.

13. Sõjalise ala juhatajate ja õpetajate valikut ja atesteerimist teostavad linna- ja rajooni sõjakomissariaadid, kelle nõusolekul rahvahariduse organid toimetavad nende määramist, ümberpaigutamist ja vallandamist. Sõjalise ala juhataja ja sõjalise ala õpetajad alluvad kooli direktorile.

V. Sõjalise ettevalmistuse materiaalne kindlustus.

14. Õpperelvad ja laskemoon, samuti ka relva maketite näidised ja näitlike sõjaliste õppevahendite näidised annab Riigikaitse Rahvakomissariaat, muude sõjaliseks väljaõppeks tarvilike õppeabinõudega varustamine pannakse nendele rahvakomissariaatidele, kelle alluvuses on õppeasutised.

15. Iga keskõppeasutis peab omama eri ruumi sõjaliseks kabinetiks, relvade ja muu sõjalise õppevarustise laoks, samuti ka sisustatud spordiväljaku ja lasketiiru väikekaliibrilistest vintpüssidest laskmiseks.

16. Sõjalise ala juhataja isiklikult vastutab relvade, padrunite ja muu sõjalise õppevarustise täieliku hoiu, hea seisukorra ja täpse arvestuse eest.

Nende varade kaitseks sõjalise ala juhataja määrab ööpäevase valvkonna vanemate klasside õpilastest.

ABINÕUDEST KOMMUNISTLIKE NOORTE TÖÖ PARANDAMISEKS KOOLIS.

ÜLKNÜ KK XII pleenumi määrus.

Suur Isamaasõda on näidanud, et nõukogude kool Bolševistliku Partei ja Nõukogude Valitsuse juhtimisel on kasvatanud ja välja õpetanud teadlike, kultuursete, mehiste

inimeste sugupõlve, kes kangelaslikult võitlevad rindel saksa anastajate vastu ja ennastsalgavalt töötavad meie käitistes, asutistes, põllumajanduses.

Bolševistlik Partei ja Nõukogude Valitsus pidevalt hoolitsevad kooli eest. Rasketes sõjaaegsetes tingimustes kestab nõukogude kooli peatumatu arenemine ja õppe-kasvatustöö paranemine. On teostatud poiste ja tütarlaste lahusõpetamine, üldine sunduslik õpetus, on kindlaks määratud laste kooli vastuvõtmine 7-aastasest vanusest, on tarvitusele võetud viiepalliline süsteem õpilaste edasijõudmise ja käitumise hindamiseks. Märksa on tõusnud assigneeringud rahvaharidusele, peaaegu kahekordseteks on tõusnud assigneeringud õpetajate kaadrite ettevalmistamiseks, on suurendatud õpetajate töötasu. Aktiivselt taastatakse koolivõrku saksa anastajatest vabastatud rajoonides.

Kõigil neil Bolševistliku Partei ja Nõukogude Valitsuse abinõudel on suur tähtsus kooli õppe-kasvatustöö kvaliteedi parandamises, tõstes kooli kõrgemale tasemele.

Õpetuse ja kasvatuse edaspidise tõstmise käigus omab suurt tähtsust kommunistlike noorte töö parandamine koolis. Edasilükkamatuks ülesandeks osutub tõsiste puuduste likvideerimine kooli kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioonide töös.

ÜLKNÜ KK loeb paljude kooli kommunistlike noorte organisatsioonide töö põhimiseks puuduseks seda, et nende töö toimub lahus kooli direktori ja õpetajate poolt teostatavast kasvatustööst, et nad töötavad õpilaste laiast massist eraldatult ja et nad ei ole küllalt nõudlikud nende kommunistlike noorte vastu, kes õpivad hooletult või rikuvad distsipliini.

Pleenum konstateerib samuti tõsiseid puudusi ka pioneeride organisatsioonide töös õpilaste keskel. Töö salkades, malevates toimub ebahuvitavalt, šablooniliselt, jättes arvestamata laste vanuslikke iseärasusi. Pioneeride kogu töö reeglina koondub kogunemistesse koosolekute näol. Ekskursioone, rännakuid, massilisi mänge, sportlikke võistlusi, isetegevuse ülevaatusi, pioneeride loomingu näitusi jne. salgad ja malevad ei organiseeri. Paljudes koolides pioneeride malevad pole organisatsiooniliselt vormistatud, neil pole lippe ega plagusid. Paljudes koolides pole korraldatud pioneeride tube, nurke.

ÜLKNÜ KK pleenum loeb oblastikomiteede, kraikomiteede, liiduvabariikide KNÜ KK töö suureks puuduseks seda, et nad alahindavad töö tähtsust kooli noorsoo keskel, ei süvene põhjalikult koolitöösse, ei omanda kooli noorsoo keskel kasvatustööks vajalikke kogemusi, piirdudes selle asemel sageli koolide pealiskaudse tundmaõppimisega ja õpilaste koosolekute juhusliku korraldamisega. Paljud kohalikud kommunistlike noorte juhtivad organid ei osuta vajalikku abi rahvahariduse organitele, on nõrgas kontaktis koolide direktoritega ja õpetajatega, juhivad halvasti koolide kommunistlike noorte organisatsioone.

Võttes järjekindlale täitmisele partei ja valitsuse korraldused, mis on suunatud nõukogude kooli edasisele tugevdamisele, ÜLKNÜ KK kohustab kommunistlike noorte organisatsioone kindlustama igakülgset abi rahvahariduse organitele ja nõukogude õpetajaskonnale nende korralduste elluviimisel.

Eesmärgiga edaspidi parandada kommunistlike noorte tööd koolis, ÜLKNÜ KK kohustab kõiki kommunistlike noorte organisatsioone kinni pidama järgmistest juhtnööridest:

1. Kommunistlike noorte tööd kooli noorsoo hulgas tuleb vaadelda kui esmajärgulist ja määratu riikliku tähtsusega tööd.

Pleenum peab vajalikuks teha lõpp kommunistlike noorte organisatsioonide hooletule suhtumisele kooli töösse ja otsustavalt ümber suunata kommunistlike noorte kogu organisatsioon kooli eest igapäevasel hoolitsemisel. Kommunistlike noorte organisatsioon peab aktiivselt abistama rahvahariduse organeid, koolide direktoreid ja õpetajaid laste õpetamisel ja kasvatamisel.

Ex bibl. univ. T

Pleenum kohustab oblastikomiteid, kraikomiteid ja liiduvabariikide KNÜ KK-d igapäevaselt ja operatiivselt juhtima kooli kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioonide tööd. On vajalik, et mitte ainult sekretärid koolide alal, vaid ka oblastikomiteede, kraikomiteede, liiduvabariikide KNÜ KK esimesed sekretärid tegeleksid tööga kooli noorsoo hulgas, aitaksid kaasa kohapeal koolide kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioonide tegevuse parandamisele.

2. Arvesse võttes, et kool ja rahvahariduse organid kannavad täielikku vastutust riigi ees noore sugupõlve õpetamise ja kasvatamise eest ja et neile selles kuulub peaosa, ÜLKNÜ KK leiab, et kooli kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioonide töö osutub lahutamatuks osaks kõigest kasvatustööst, mida koolis teostavad direktor ja õpetajad.

Pleenum leiab, et koolide kommunistlike noorte organisatsioonide peamiseks ülesandeks on õpetaja abistamine ta õppe-kasvatustöös, kooliõpilaste kasvatamises teadlikeks, distsiplineeritud ja igakülgselt arenenud kodanikeks, kes on valmis igasugustele raskustele ja katsumustele ja valmis täitma ükskõik millist tööd, mis vajalik kodumaale.

Koolide kommunistlike noorte organisatsioonid peavad avaldama laialdast initsiatiivi, et kooli direktorile ja õpetajaile esitada küsimusi, mis seotud massilise, poliitilise ja kultuurilise töö organiseerimisega ja läbiviimisega õpilaste keskel õppetööst vabal ajal.

Pleenum peab vajalikuks määrata:

a) et õpetajad, olenematult sellest, kas nad on LKNÜ-s või mitte, võivad viibida kõikidel õpilaste kommunistlike noorte koosolekutel ja osa võtta nende tööst;

b) et avaldise läbivaatamisel õpilase vastuvõtmise kohta LKNÜ-sse on vaja arvestada õpetaja või klassijuhataja arvamist tema kohta;

c) et kooli direktoril on õigus seisma panna kooli kommunistlike noorte organisatsiooni ebaõige otsuse täideviimine ja esitada ÜLKNÜ rajoonikomiteele ettepanek selle otsuse muutmiseks.

3. Õpilaste õppetöö taseme edaspidine tõstmine sõltub palju distsipliini tugevdamisest ja rangeima korra sisseseadmisest koolis. Otsustav osa selles kuulub õpetajale. Ainult sellest mitte-arusaamisega võib seletada seda, et mõned kommunistlike noorte organisatsioonid lubavad koosolekutel õpetajate kritiseerimist, kisuvad eemale õpilasi õppetöö ajal mitmesuguste ühiskondlike ülesannete täitmiseks ega abista koolide juhte ja õpetajaid distsipliini tugevdamisel ja korra sisseseadmisel koolis.

Hukka mõistes sellist kahjulikku praktikat, pleenum peab vajalikuks:

a) kohustada kommunistlike noorte organisatsioone täiel määral abistama koolide direktoreid ja õpetajaid distsipliini tugevdamisel ja korra loomisel koolis;

b) keelata koolide kommunistlike noorte organisatsioonidele ja õpilastele — kommunistlikele noortele segada ennast õpetajate töösse ja kritiseerida neid kommunistlike noorte koosolekutel, õpilaste koosolekutel ja seinalehtedes;

c) keelata kommunistlike noorte organisatsioonidele koormata õpilasi ühiskondliku tööga tundide ajal;

d) keelata rajoonide, linnade, oblastite, kraide komiteedele, liiduvabariikide LKNÜ keskkomiteedele iseseisvalt, ilma rahvahariduse osakondadeta toimetada kooli õppe-kasvatustöö revideerimist.

4. ÜLKNÜ KK pleenum loeb koolide kommunistlike noorte organisatsioonide tähtsaimaks kohustuseks kindlustada kommunistlike noorte ja pioneeride eesrindlikku osa õppetöös, distsipliinis, „Õpilaste käitumise reeglite" täpses täitmises.

Pleenum nõuab igalt kommunistlikult noorelt — õpilaselt teadlikku, püüdlikku, suhtumist õppetöösse, kõrget distsipliini ja organiseeritust. Kommunistlik noor peab olema eeskujuks kõigile õpilastele, peab täpselt ja hoolikalt täitma õpetaja ülesandeid, rohkem lugema, tundma õppima sõjalist ala, võtma aktiivselt osa teaduslik-tehnilistest, kirjanduslikest ja muudest ringidest.

5. Pleenum nõuab kommunistlike noorte organisatsioonidelt: otsustavalt parandada pioneeride organisatsioonide juhtimist, kooli direktori ja õpetajate abil teha nende töö sisukaks, huvitavaks, selle läbiviimisel arvestada õpilaste vanust ja sugu.

Määrata, et vanem pioneeride juht annab aru ja allub peale ÜLKNÜ KK ka veel kooli direktorile.

6. Anda pioneeride malevatele õigus soovitada oma koosolekutel parimaid pioneere, kes on saanud 14-aastaseks, LKNÜ ridadesse. Määrata, et maleva soovitus võrdub ÜLKNÜ liikme soovitusega.

7. Andes suurt tähtsust pioneeride juhtide kasvatustööle õpilastega noores ja keskmises vanuses, millal omandatakse esialgseid käitumise ja distsipliini harjumusi, oskust õppida ja töötada, pleenum nõuab kommunistlike noorte organisatsioonidelt, et nad pööraks erilist tähelepanu pioneeride

juhtide töö juhtimisele, osutaks neile igapäevast toetust, aitaks neid pedagoogiliste teadmiste tõstmisel.

Pioneeride juhtide kaadrite tugevdamiseks pleenum peab vajalikuks:

a) määrata, et vanemad juhid kinnitab oblastikomitee KNÜ büroo;

b) vanemate pioneeride juhtide kaadrite ettevalmistamiseks ja ettevalmistuse täiendamiseks taastada vabariiklikud ja oblastivahelised koolid, linnades aga luua alalised koolid osa-ajalise õpperežiimiga.

8. Kohustada oblastite, kraide komiteed, liiduvabariikide LKNÜ KK-d aidata rahvahariduse organitele luua 1944.—1945. a. kõigis koolides raamatukogud ja võtta tarvitusele abinõud nende süstemaatiliseks varustamiseks kirjandusega, laiendada koolide liikuvate raamatukogude võrku, välja valida ja ette valmistada raamatukoguhoidjate kaadrid, kaasa tõmmata tööks raamatukogudes aktiviste kommunistlike noorte hulgast, luua koolides köitetöökojad.

Kohustada oblastite, kraide komiteesid, liiduvabariikide KNÜ KK-d koos rahvahariduse organitega sisse seada vali kontroll, et kõik koolidele määratud kirjandus jõuaks nende kätte.

Määrata, et vähemalt 30% „Noore Kaardiväe" poolt väljaantavate raamatute tiraažist tuleb suunata koolide raamatukogudesse.

9. Pleenum peab vajalikuks laiemalt arendada tööd õpilastele tööharjumuste sissekasvatamisel ja kohustab kommunistlike noorte organisatsioone aitama koolide juhte:

a) luua tisleri-, lukussepa-, köite-, õmblemis- ja muud töökojad koolides ja asutistes väljaspool kooli;

b) õigeaegselt ette valmistuda ja organiseeritult, salkadena, õpetajate juhtimisel läbi viia õpilaste siirdumine põllutöödele;

c) edaspidigi laialt korraldada praktikas läbilöönud pühapäevakuid rindel-viibijate perekondade abistamiseks, tööd kooli kindlustamiseks küttega, kooliruumide koristamiseks jne.

10. ÜLKNÜ KK pleenum kohustab kommunistlike noorte organisatsioone aktiivselt abistama koolide direktoreid ja sõjalisi juhte õpilaste sõjalis-füüsilise kasvatuse alal.

Kommunistlikud noored — õpilased peavad olema kõige aktiivsemad osavõtjad ühingu „Smena" spordikollektiivide tööst, näitama sportliku meisterlikkuse isiklikku eeskuju. Koolide kommunistlike noorte organisatsioonid direktori, õpetaja kinnitusel peavad sagedamini korraldama massilisi spordivõistlusi, rännakuid, sõjalisi mänge, ekskursioone jne. Koolide kommunistlike noorte organisatsioonid peavad taotlema, et iga kommunistlik noor — õpilane sooritaks normid märgile „Valmis tööks ja kaitseks".

Õpilaste füüsilise ettevalmistuse edaspidise tugevdamise otstarbel kohustada oblastite, kraide komiteesid, liiduvabariikide LKNÜ KK-d ette valmistama 8.—9. klasside õpilaste hulgast 1944. a. suvel laagriõppustel 20 tuhat ühiskondlikku instruktorit, sisse seadma 1944. a. igas keskkoolis sõjalised kabinetid ja spordiväljakud, ehitama kommunistlike noorte ja noorsoo jõul 1944.—1945. a. oblastite keskustes laste staadionid.

Oblastite, kraide komiteed, liiduvabariikide KNÜ KK-d peavad koos rahvahariduse organitega läbi viima õpilaste iga-aastased sügisesed, talvised, kevadised ja suvised massilised sõjalised spordivõistlused. Välja panna nende võistluste võitlejatele ÜLKNÜ KK, oblastite, kraide komiteede, liiduvabariikide LKNÜ KK auhinnad.

11. Kohustada oblastite, kraide komiteesid, liiduvabariikide LKNÜ KK-d abistama rahvahariduse organeid noorte õpetajate ideelis-poliitilise taseme tõstmisel, nende jaoks süstemaatiliste loengute organiseerimisel ÜK(b)P ajaloo, NSV Liidu ajaloo, jooksva poliitika, pedagoogika, kirjanduse, kunsti, tehnika jne. küsimustes.

Kohustada kommunistlike noorte organisatsioone saavutama iga kooli kindlustamist kesksete ja oblasti-ajalehtedega.

Kohustada rajoonide, linnade komiteesid tõsiselt parandama õpetajate — kommunistlike noorte organisatsioonide töö juhtimist, sagedamini instrueerima nende organisatsioonide sekretäre ja abistama neid nende töös.

12. Pleenum loeb oblastite, kraide komiteede, liiduvabariikide KNÜ KK üheks tähtsaimaks ülesandeks rahvahariduse organite abistamise pedagoogiliste kaadrite ettevalmistamisel, olukorra parandamisel pedagoogilistes õppeasutistes ja õpetajate kvalifikatsiooni tõstmise kursustel.

Kohustada oblastite, kraide komiteed, liiduvabariikide LKNÜ KK-d:

a) kindlustama iga pedagoogilise õppeasutise kommunistlike noorte organisatsiooni pidevat juhtimist, võttes seejuures eesmärgiks — abistada pedagoogiliste kõrgemate õppeasutiste, õpetajate instituutide ja pedagoogiliste koolide juhte üliõpilaste akadeemilise edasijõudmise tõstmisel, distsipliini tugevdamisel, massilis-poliitilise ja kultuurilise töö arendamisel, üliõpilaste materiaalsete elamistingimuste parandamisel;

b) võtma kõige aktiivsemalt osa pedagoogiliste õppeasutiste ja õpetajaid ettevalmistavate lühiajaliste kursuste komplekteerimisest noorsoo arvel, kel on vajalik üldhariduslik ettevalmistus;

c) abi andma lühiajaliste kursuste jaoks ruumide ettevalmistamisel ja osavõtjate jaoks vajalike materiaalsete elamistingimuste loomisel.

Pleenum kohustab õpetajaid — kommunistlikke noori ja vabastatud vanemaid pioneeride juhte, kes ei oma vastavat pedagoogilist haridust, lõpetama korrespondents- ja õhtused õppeasutised tähtaegadel, mis on näidatud NSVL RKN-i 18. detsembri 1943. a. määruses.

13. Kohustada oblastite, kraide komiteesid, liiduvabariikide KNÜ KK-d osutama võimalikku abi kohalikkudele nõukogude organitele koolide ettevalmistamisel uueks 1944/45. õppeaastaks, pöörates seejuures erilist tähelepanu seitsmeaastaste laste sundusliku õpetuse teostamisele, samuti abistamisele koolide hoonete ehitamisel, remonteerimisel, nende kindlustamisel vajaliku sisseseadega, küttega, koolide maa ülesharimisel.

Kommunistlike noorte organisatsioonid on kohustatud abistama rahvahariduse organeid kontrollimisel, kas täidetakse kehtivaid seadusi õpetajate ainelis-elulise kindlustamise kohta.

14. ÜLKNÜ KK pleenum kiidab heaks kommunistlike noorte organisatsioonide töö rindel-viibijate laste ja lasteasutiste abistamisel, mis soodustab laste üldise koolikohustuse teostamist, ja kohustab oblastite, kraide komiteesid, liiduvabariikide LKNÜ KK-d veel aktiivsemalt arendama seda tähtsat tööd.

15. Heaks kiites kommunistlike noorte organisatsioonide abi saksa anastajatest vabastatud rajoonidele, ÜLKNÜ KK pleenum peab vajalikuks, et oblastite, kraide komiteed ja liiduvabariikide KNÜ KK igal viisil arendaksid seda patriootilist liikumist.

Pleenum peab vajalikuks:

a) oblastite, kraide ja vabariikide kommunistlike noorte organisatsioonidel, kes on vabastatud rajoonide šefiks, kindlustada edaspidist aktiivset abi koolide ja kooliväliste asutiste taastamise, remonteerimise ja sisustamise töös;

b) saksa anastajatest vabastatud rajoonides kaasa tõmmata vanemate klasside õpilasi koolide taastamisele ja sisustamisele;

c) teostada ilukirjanduse ja õpikute kogumist vabastatud rajoonide raamatukogude raamatutefondi täiendamiseks.

16. Konstateerides, et laste ja noorsoo ajakirjanduses äärmiselt nõrgalt valgustatakse küsimusi kommunistlike noorte tööst koolis, teha ülesandeks ÜLKNÜ KK büroole otsustavalt parandada sisu ajalehel „Pionerskaja Pravda" ja ajakirjadel „Vožatõi", „Pioneer", „Kostjor", „Družnõje Rebjata", „Murzilka", samuti alustada raamatute väljaandmist kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioonide töö küsimuste kohta koolis.

ABINÕUDEST ÕPETUSE KVALITEEDI TÕSTMISEKS KOOLIS.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus
21. juunist 1944.

Eesmärgiga tõsta õppetöö kvaliteeti koolis NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kehistada õpilaste jaoks, kes lõpetavad algkooli ja mittetäieliku keskkooli, lõpueksamite kohustuslik õiendamine, õpilaste jaoks aga, kes lõpetavad keskkooli, küpseuseksamite õiendamine.

Lõpueksamite ja küpsuseksamite õiendamine teostada alates 1944/45. õppeaastast.

2. Keskkooli õpilaste autasustamiseks, kes küpsuseksamite õiendamisel näitasid silmapaistvat edukust ja kelle käitumine on väga hea, kehistada kuld- ja hõbemedalid.

Kuldmedaliga autasustada isikuid, kelle käitumine on väga hea ja kes saavutasid hinde 5 kekkooli õppeplaani kõigis ainetes.

Hõbemedaliga autasustada isikuid, kelle käitumine on väga hea je kes saavutasid hinde 5 kõigis küpsuseksamiainetes, ja hinde 4 — mitte rohkem kui kolmes ülejäänud aines.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu esimees
J. Stalin.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu asjadevalitseja
J. Tšadajev.

EESTI NSV RAHVAKOMISSARIDE NÕUKOGU JA EK(b)P KESKKOMITEE MÄÄRUS

koolide töö parandamise abinõude kohta 27. detsembrist 1944.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee konstateerivad, et saksa fašistlikud barbarid on oma ohjeldamatu omavoli aastate jooksul Eestis teinud määratu suurt hävitustööd kogu eesti kultuuri, kultuuriasutiste ja eeskätt kooli ning lasteõpetuse alal. Saksa okupatsiooni viimasel aastal koolid Eestis tegelikult ei töötanudki.

Saksa fašistlikud röövvallutajad, taotledes hävitada eesti rahva kultuuri ja haridust, sulgesid koole, hävitasid koolihooneid, irvitasid eesti rahva kultuurikollete üle, muutes koolid ning rahvamajad kasarmuteks ja ladudeks, hävitasid raamatukogusid, koolide sisseseadeid, näitlikke õppevahendeid, tegid kõik selleks, et laste õpetamine ja neile hariduse andmine muutuks Eestis võimatuks. Teadlikult ja ettekavatsetult purustasid saksa fašistlikud röövlid ja muutsid kõlbmatuks üle 275 koolimaja, arvestamata neid, mis korraldati ümber kasarmuteks ja ladudeks; nad põletasid õpperaamatuid ning õppevahendeid. Nad andsid fiktiivseid keskkooli lõputunnistusi isikuile, kes tegelikult polnud keskkooli lõpetanud.

Püüdes koole muuta drilli ja orjade ettevalmistuse kasarmuiks, püüdsid saksa okupandid lastes maha suruda huvi ning armastust teadmiste ja tõelise teaduse vastu ja

neile külge pookida jampslikke „rassiteooriaid", mis kinnitavad, et ainult sakslane kui „kõrgema rassi" esindaja on täisväärtuslik inimene, kõik teised rahvused on aga alaväärtuslikud ning peavad orjad olema. Nad katsusid Eesti noorsoole lapseeast alates külge pookida alandlikkust sakslaste vastu, asetades eestlasi „pärismaalaste" seisundisse.

Tahtlikult eesti rahva ajalugu moonutades külvasid sakslased rahvuslikku vaenu, püüdes purustada Nõukogude Liidu rahvaste sõprust, mis on kujundatud sajanditepikkuse ühise võitlusega saksa röövvallutajate vastu. Eesti rahva tõelise ajaloo helged leheküljed, mis jutustavad eestlaste sangarlikkusest võitluses saksa orjastajate vastu ja sellest abist, mida neile selles võitluses andis vene rahvas, kustutati sakslaste poolt õpperaamatuist. Kuna aga eesti rahvas neid sündmusi pühalikult meeles peab, käskisid sakslased õpetajail seletada õpilastele eesti rahva mineviku-ülestõuse saksa parunite rõhumise vastu kui „arusaamatusi".

Saksa fašistlikud barbarid tahtsid Eesti õpetajaskonda terroriga hirmutada. Palju eesrindlikke, progressiivselt häälestatud õpetajaid kõrvaldati koolitööst. Ainuüksi Virumaal kõrvaldati tööst üle 600 haritlase. Sadasid õpetajaid vangistati ja neid piinati kontsentratsioonilaagreis. Fašistlike timukate käe läbi hukkusid eesti õpetajaskonna paremad esindajad — Võrumaa õpetaja Siilivask, keskkooli direktor Peet, mittetäieliku keskkooli direktor Siirak, inspektor Ruus, inspektor Allop, maakonna haridusosakonna juhataja Saaret jt.

Kuid fašistidel ei õnnestunud Nõukogude Eesti õpetajaskonda enda poole meelitada. Õpetajate suur enamus, ustav oma kutsele ja täies teadvuses kohusest rahva ees, kes oma saatuse oli sidunud nõukogude võimuga, pidas neile katsumistele auga vastu. Õpetajad võitlesid koolide ja sisseseadete alalhoidmiseks, peitsid sakslaste eest ja säilitasid nõukogude kirjandust, ning pärast Nõukogude Eesti vabastamist saksa fašistlikust rämpsust asusid täie energiaga koolide taastamisele — seavad kooliruume korda ja koguvad sakslaste ning nende käsilaste poolt riisutud koolivara, organiseerivad laste koolikohustuse täitmist.

Möödunud kuude jooksul pärast Nõukogude Eesti territooriumi vabastamist saksa okupantidest on Hariduse Rahvakomissariaadi, haridusosakondade, maakonna, linna ja

valla täitevkomiteede ning parteiorganisatsioonide poolt õpetajate ja elanikkonna aktiivsel kaastööl teostatud suur töö koolivõrgu taastamise ja arendamise alal. 1. detsembriks 1944 oli koolides 115 tuhat õpilast.

Selle kõrval Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee märgivad ära, et sakslaste poolt koolile löödud haavad ei ole veel täielikult ravitud; fašistlike barbarite poolt kooli alal tehtud hävitustöö tagajärgede likvideerimine ei ole veel lõpetatud ning mitmel pool teostatakse seda aeglaselt.

Nõukogude pedagoogika põhimõtete taastamine koolis edeneb aeglaselt. Ei ole veel küllaldaselt organiseeritud võitlust kodanlik-natsionalistliku ideoloogiaga, millele tuleb vastu seada nõukogude inimese kasvatamine, kes ei tunne rassilist ega rahvuslikku vihavaenu ja kes ammutab oma jõudu nõukogude rahvaste sõprusest.

Mitte kõikjal ei tegutse nõukogude, partei-, kommunistlike noorte ja ametiühingulised organisatsioonid kooli alal nii, nagu seda nõuavad meie bolševike partei ja Nõukogude valitsus. Paljud koolid alustasid õppeaastat ning jätkavad tööd äärmiselt kitsastes tingimustes. Paljudes Viru-, Harju-, Tartumaa jt. koolides ei ole koolimajade remont veel lõpetatud. Eriti mitterahuldavalt teostab koolimajade remonti Tallinna täitevkomitee. Täitevkomitee ei anna koolidele vajalikku abi ehitusmaterjalide ja kütteainete veoga, ei kindlusta neid tööjõududega ega organiseeri remonttöid.

Õpperaamatute koostamist ja väljaandmist teostatakse Hariduse Rahvakomissariaadi ja Riikliku Kirjastuskeskuse poolt mitterahuldavalt. Vihikutega on koolid halvasti varustatud. Seni on enamuses koolidest iga õpilase kohta välja antud ainult 2 vihikut, mida on ilmselt vähe. Maakonna, linna ja valla täitevkomiteed ei ole pööranud küllaldast tähelepanu koolide kindlustamisele kütteainega, mille tagajärjel paljudes koolides (Tallinnas, Tartus, Kohtla-Järvel jm.) ei ole vajalikku kütteainete tagavara. Täiesti lubamatu on Hariduse Rahvakomissariaadi ja täitevkomiteede poolt mõningates maakondades korralduste tegemata jätmise tõttu 1944. a. oktoobris ja novembris aset leidnud viivitus õpetajatele palga väljamaksmisel.

Vaatamata sõjaaegsetele raskustele pühendavad NSV Liidu valitsus ja seltsimees Stalin isiklikult koolile ja õpe-

tajaskonnale eriti suurt tähelepanu ja hoolitsust. Viimastel aastatel on Nõukogude valitsuse poolt vastu võetud rida tähtsaid otsuseid, mis on suunatud koolitöö ja õpetajaskonna ainelis-olustikuliste tingimuste parandamisele. 1943. aastal tõsteti õpetajate palku 60% võrra. Õpetajad on varustamise alal võrdsustatud tööstus-, transpordi- ja sidetöölistega. Keskkoolis on õpilaste ergutamiseks sisse seatud autasustamine kuld- ja hõbemedalitega kooli väga hea ja hea lõpetamise puhul.

Sellest lähtudes Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee määravad:

1. Pidada Hariduse Rahvakomissariaadi, haridusosakondade ja õpetajaskonna tähtsaimaks ja esmajärjekordseks ülesandeks kiiremini saksa fašistlike okupantide poolt koolile löödud haavade ravimist, õppetöö kvaliteedi tõstmist koolis vajalikule kõrgusele, õppe-kasvatusliku töö ümberkorraldamist koolis nõukogude pedagoogika põhimõtete alusel, nõukogude kooli, õpperaamatute ja õpetamise otsustavat puhastamist fašistlik-jampslike teooriate ja kodanliknatsionalistliku vaimu jäänustest.

Nõukogude Eesti koolis tuleb taastada eesti rahva ajaloo õige õpetamine, mis näitab eesti rahva sõprust vene rahvaga ja selle kujunemist paljude sajandite ühises võitluses saksa röövvallutajate vastu.

Õpetaja peab kogu oma töö teostama ja noorsugu kasvatama stalinliku rahvaste sõpruse vaimus, lugupidamises vene ja teiste Nõukogude Liidu rahvaste vastu, tõetruult valgustama Nõukogude rahvaste suurimat teenet, kes kannavad oma õlgadel põhimist raskust võitluses inimkonna vabaduse ja õnne eest.

Nõukogude Liidu rahvaste sõprus, truudus kodumaale, nõukogude patriootide sangarlikkus peavad muutuma tähelepanu keskkohaks ja Nõukogude Eesti noorsoo moraalse kasvatamise aluseks koolis.

Nõukogude Eesti õpetaja peab tõstma õppetöö kvaliteeti, seadma koolis sisse korra ja distsipliini, õpetamisest otsustavalt välja juurima formalismi ja skolastika, saavutama mitmekülgsete teadmiste kindla omandamise õpilaste poolt.

Nende eesmärkide saavutamiseks peab nõukogude õpetaja ise olema kõrgesti haritud, peab alatiselt tõstma oma kvalifikatsiooni, süvendama oma teadmisi, täiendama õppemeetodeid, olema väga nõudlik enda ja oma õpilaste suhtes.

2. Pöörata otsustavalt kõigi nõukogude, partei-, kommunistlike noorte ja ametiühinguliste organisatsioonide tähelepanu koolile ja kooli tarvidustele, vajalike tingimuste kindlustamisele kooli õppe- ja kasvatustööks ja kommunistliku noorsooühingu, pioneeride ja muude õpilaste ühiskondlike töövormide ning sõjalise ja kehakultuurilise töö arendamisele.

Eestimaa Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu Keskkomitee peab otsustavalt parandama vastavalt Üleliidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu Keskkomitee XII pleenumi otsusele kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioonide töö juhtimist koolides. Kooli kommunistlike noorte ja pioneeride organisatsioonide töö peab saama kogu koolis teostatava kasvatustöö lahutamatuks osaks ja peab olema suunatud õpetaja abistamisele õppe- ja kasvatustöös, õpilaste kasvatamises teadlikeks, igakülgselt arenenud ja oma kodumaale ustavaiks kodanikeks. Erilist tähelepanu tuleb pöörata pioneerijuhtide töö juhtimisele; kooli direktorite ja õpetajate abiga tuleb pioneeride organisatsioonide töö muuta sisukaks ja huvitavaks.

Nõukogude ja parteiorganisatsioonide eriline ja igapäevane hoolitsus peab avalduma õpetaja materiaalsete vajaduste rahuldamises; neil tuleb osutada õpetajale igasugust abi ta töös, tõsta nõukogude õpetaja kõrget autoriteeti, austust tema vastu ja suurendada tähelepanu ta vajadustele ja nõuetele.

Õpilaste distsipliini tugevdamiseks koolis ja väljaspool kooli, samuti õpilaste õige käitumise kasvatamiseks kinnitada õpilasreeglid vastavalt lisale nr. 1. . . .

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee kutsuvad Eesti NSV nõukogude õpetajaskonda üles rakendama kõik oma jõud Nõukogude Eesti haridusala kiiremaks taastamiseks ja selle edasise tõusu tagamiseks, kasvatama noorsugu Nõukogude kodumaale truuduse vaimus, ette valmistama neist uue sotsialistliku ühiskonna teadlikke ehitajaid, tihedamalt koondama oma ridu Lenini-Stalini partei ümber,

olema partei ürituste ja poliitika aktiivseks läbiviijaks maal, kultuuri ja haridustöö algatajaks ja organiseerijaks rahva seas

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu esimees
A. Veimer.

Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei
Keskkomitee sekretär N. Karotamm.

Lisa.

ÕPILASE KÄITUMISE REEGLID.

Iga õpilase kohuseks on:

1. Püsivalt ja visalt teadmisi omandada, et saada haritud ja kultuurseks kodanikuks ja võimalikult palju kasu tuua Nõukogude kodumaale.
2. Usinalt õppida, korralikult tundides käia, kooli õppetöö alguseks mitte hiljaks jääda.
3. Vastuvaidlematult täita kooli direktori ja õpetajate korraldused.
4. Kooli tulla kõigi vajalike õpperaamatute ja kirjutusvahenditega. Enne õpetaja tulekut valmis seada kõik tunni jaoks vajalikud materjalid.
5. Kooli tulla puhtana, kammituna ja korralikult riietatuna.
6. Hoida oma koht klassis puhas ja korras.
7. Pärast kella kohe klassi minna ja tunni ajal klassist ainult õpetaja loal väljuda.
8. Istuda tunnis sirgelt, toetumata küünarnukile, ja hoiduda lohakast asendist; tähelepanelikult kuulata õpetaja seletusi ning õpilaste vastuseid, mitte juttu ajada ega kõrvaliste asjadega tegelda.
9. Õpetaja või kooli direktori klassi tulles ja nende väljudes tervitada neid püsti tõustes.
10. Õpetajale vastamisel püsti tõusta, sirgelt seista, kohale istuda ainult õpetaja loal. Soovides vastata või midagi küsida, tõsta käsi.
11. Täpselt märkida päevikusse või erivihikusse, mis õpetaja järgmiseks tunniks üles annab, ja näidata seda vanematele. Kõik kodused ülesanded teostada ise.

12. Olla aupaklik kooli direktori ning õpetajate vastu. Kohates tänaval kooli õpetajaid ja direktorit, tervitada neid viisaka kummardusega, poisid mütsi peast võttes.

13. Olla viisakas vanemate inimeste vastu, käituda tagasihoidlikult ja viisakalt koolis, tänaval ning avalikkudes kohtades.

14. Mitte tarvitada sõimusõnu ja jämedaid väljendusi. Mitte suitsetada. Mitte mängida mänge raha ega asjade peale.

15. Hoida kooli vara. Suhtuda hoolikalt oma asjadesse ja oma seltsimeeste asjadesse.

16. Olla tähelepanelik ning abivalmis vanade, väikeste laste, jõuetute ja haigete vastu, neile teed andes, istekohta loovutades ja neid kõigiti abistades.

17. Olla kuulekas oma vanematele, abistada neid, hoolitseda väikeste vendade ja õdede eest.

18. Hoida toad puhtad, hoida korras oma riided, jalanõud, voodi.

19. Kanda kaasas õpilaspiletit, hoida seda hoolikalt, teistele mitte edasi anda ja kooli direktori ning õpetaja nõudmisel ette nädata.

20. Pidada kalliks oma kooli ja klassi au nii kui iseenda au.

SISUKORD.

Koostajailt : 3
Alg- ja keskkoolist : : : : : : : : : : : : : : : : : 5
Pioneeride organisatsiooni tööst : : : : : : : : : : : 11
Alg- ja keskkooli õppekavadest ja režiimist : : : : : : : 17
Alg- ja keskkooli õpikutest : : : : : : : : : : : : : : 25
Õpilaste ja pioneeride ülekoormamisest ühiskondlik-poliitiliste ülesannetega : : : : : : : : : : : : : : : : : : 27
NSV Liidu alg- ja keskkooli struktuurist : : : : : : : : : 28
Ajaloo õpetamisest NSV Liidu koolides : : : : : : : : : 29
Maateaduse õpetamisest NSV Liidu alg- ja keskkoolis : : : 30
Õppetöö ja sisekorra organiseerimisest algkoolis, mittetäielikus keskkoolis ja keskkoolis : : : : : : : : : : : : 32
Alg- ja keskkooli õpetajate personaalsetest kutsetest : : : 37
Personaalsete õpetajakutsete rakendamise ja õpetajate, koolide juhatajate ja direktorite määramise korra kohta : : : : 39
Pedoloogilistest moonutustest hariduse rahvakomissariaatide süsteemis : 40
Mittetäielike keskkoolide ja keskkoolide direktorite töötamisest õpetajana : : : : : : : : : : : : : : : : : : 45
Põhimäärus mittetäielike keskkoolide, keskkoolide ja tehnikumide V — X klasside õpilaste alg- ja kutse-eelse sõjalise ettevalmistuse kohta : : : : : : : : : : : : : : : : : 45
Abinõudest kommunistlike noorte töö parandamiseks koolis 49
Abinõudest õpetuse kvaliteedi tõstmiseks koolis : : : : : 57
ENSV RKN-i ja EK(b)P KK määrus koolide töö parandamise abinõude kohta : : : : : : : : : : : : : : : : : : 58
Lisa: Õpilase käitumise reeglid. 63

Vastutav toimetaja Joh. Käis.

Ladumisele antud 1. VIII 1945. Trükkimisele antud 27. IX 1945. Paber 56:79, 1/16. Trükiarv 5200. Trükitähti trükipoognas 31.550. Trükipoognaid 4. Arvutuspoognaid 3,1. MB-04076. Tellimise nr. 2291. Trükikoda „Kommunist", Tallinn, Pikk t. 2.

На эстонском языке. В помощь учителю.